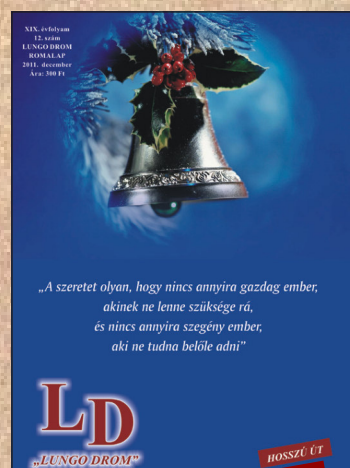
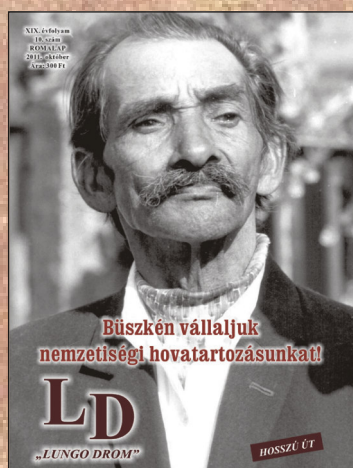
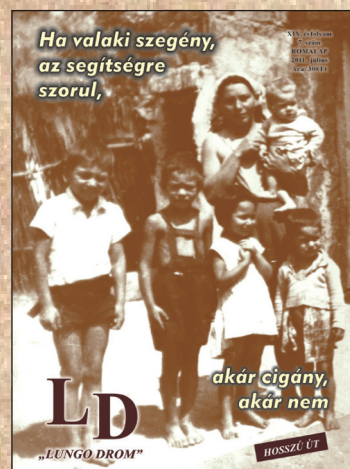
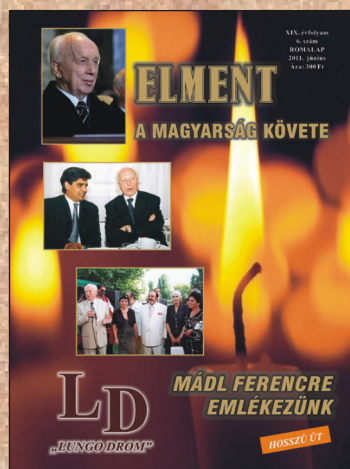
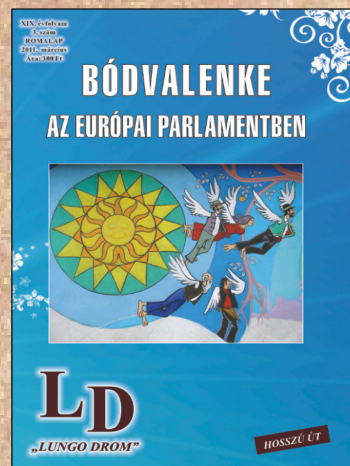

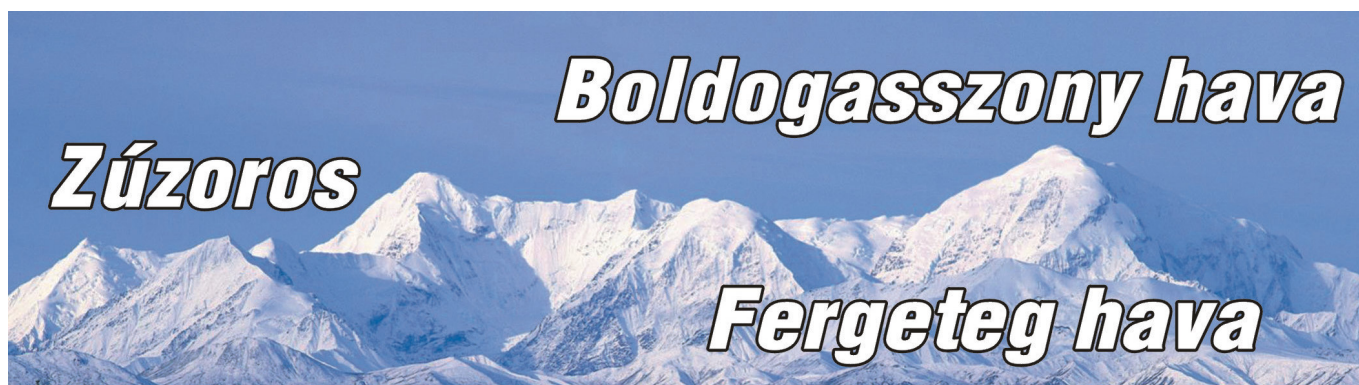
XX. évfolyam
1. szám
LUNGO DROM
ROMALAP
2012. január
Ára: 300 Ft

LD

„LUNGO DROM”

HOSSZÚ ÚT

Január (régiesen januárus) az év első, 31 napos hónapja a Gergely-naptárban. Nevét Janusról kapta, aki a kapuk és átjárók istene volt az ókori római mitológiában. A népi kalendárium szerint január neve Boldogasszony hava.

Újév, kiskarácsony napja: január 1.

Az esztendő kezdetekor fontosak a **szerencsekívánatok**, és mindenféle **jóslások**, az egészség- és bőségvarázslatok. Ugyanakkor a **fogadalmak** ideje is ez. Szerencsét kívánni fiúgyermek, legények, házas emberek jártak házról házra. A hiedelem szerint, ha elsőnek férfi személy lép a házba, az szerencsét hoz az egész esztendőre, míg ha asszonyszemély, az bizony bajt. **Munkatilalmak** és étkezési megkötések is vonatkoztak a napra. Az előttünk álló esztendőt igyekeztek minél szerencsésebbé, bőségesebbé tenni szertartások által. Bab, borsó, lencse anyagi bőséget varázslandó.

Az újévi nap időjárásból megjósolták az esztendő időjárását, úgy tartják, ha szép, fényes idő van, az jó esztendőt jelent. Ha csillagos az ég, rövid lesz a tél, ha piros a hajnal, szeles év lesz, ha olvad, akkor jó szőlőtermés, sok bor várható. Újév napján a kútnál mosdottak, hogy egész esztendőben frissek legyenek. Gabona-magvakat szórtak szét jókívánságok közepette a házak udvarán, hogy gazdag legyen a termés az újesztendőben.

Január 1-je, mint újat kezdő nap remek volt a **férj-, feleségjóslásokra** is. Úgy tartották, ha tükröt tesznek a lányok a párnájuk alá, akkor meglátják álmukban a vőlegényüket.

A hagyományos **újévi étel** a kocsonya, lencsefőzelék, melynek fogyasztásával az évi gazdagságot előlegezték meg.

Jézus Szent Neve: január 2.

Jézus neve napja, a katolikusok utána nevezik a januárt **Jézus neve hónapjának** is. Jézus napistenségére, mitikus élet-történetének napévvvel való párhuzamosságára vonatkozó hajdani képzetek még mindig elevenek.

Vízkereszt, háromkirályok napja: január 6.

A karácsonyi ünnepkör e nappal zárul, ekkor kezdődik a **far-sang** ideje. A IV. századig ezen a napon ünnepelték Jézus születését és az újesztendőt is. Ekkor emlékünnek meg Jézusnak a Jordán folyó vizében való megkereszteléséről. E napon megszentelik a vizet, innen ered a nap elnevezése is: vízkereszt. Szintén e napon emlékezik az egyház a kis Jézust meglátogató napkeleti bölcsekről, a „három királyokról” is.

ROMA LAP

Megjelenik
havonta.

Megjelenik havonta az Országos Roma Önkormányzat támogatásával. Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – Telefon: 06-56/420-110 – Fax: 06-56/514-331 – Levelezési cím: 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – e-mail: oktatiasialapitvany@gmail.com – Internetcím: www.ldromalap.hu
A lapot szerkeszti a szerkesztőbizottság. – Tervezőszerkesztő: Gudmon András

Felelős kiadó: Farkas Flórián

Címlapon: Ld archívum

Nyomdai munkák: KARCAGI NYOMDA KFT.

Felelős vezetők: Márkusné Tankó Orsolya és Nagyné Tankó Tímea ügyvezető igazgatók

ISSN 1216-982X

Szent Félix napja: január 14.

Félix megkülönböztető neve *in pincis*. Ezt vagy a helyről kapta, ahol nyugszik, vagy az árákról, amikkel halálra kínozták: a *pinca* ugyanis ár. Félix tanító volt, aki nagyon szigorúan bánt a gyerekekkel. A pogányok elfogták, és amikor nyíltan megvallotta Krisztust, azon gyerekek kezére adták, akiket tanított, azok ölték meg íróvesszőikkel és áráikkal.

Szent Marcellus napja: január 16.

Marcellus, jelentése aki távol tartja magától a rosszat (*arcens malum a se*), vagy Marcellus, ami annyit jelent, mint, aki leigazza a tengert (*maria percellens*), azaz lecsap és lábbal tipor az e világi bajokra. Marcellus római pápa volt, aki megfeddte Maxentius császárt a keresztények elleni féktelen kegyetlenkedése miatt. Egy matróna templommá szentelt házában szokott volt misét mondani, amely házat a felbőszült császár istállóvá alakította, és odaparancsolta Marcellust, hogy viselje gondját az állatoknak. Szolgátságban hunyt el az Úr 287. esztendeje táján.

Piroska napja: január 18.

Piroska, azaz *Prisca*, ókeresztény vértanú. A legenda szerint egy római nemesember megkeresztelt lánya volt, akit Claudius császár pogány áldozatra akart kényszeríteni. Ő imád-

kozni kezdett a bálvány előtt, a templom azonban összeomlott. A császár megkínóztatta, de Piroska hű maradt hitéhez. A császár oroszlánok elé vetteti, de ezek lábához heverednek, nem szagatták szét. Ezután hatalmas máglyát gyújtat, de azt az Úristen esővel és széllel eloltja. Végül a császár fejét véteti Piroskának. A kivégzés helyén, az Aventinus-hegy tövében templomot emeltek a tiszteletére.

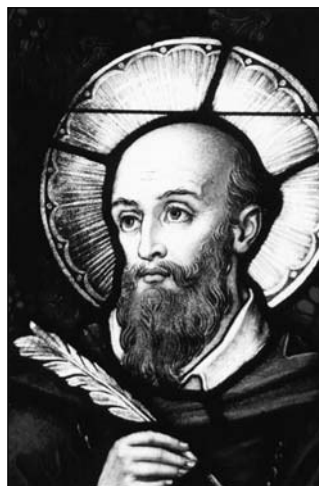
Vince napja: január 22.

„Hogyha szépen fénylik Vince, megtelik a pince.” E napon **vincevesszőt** vágunk, s attól függően, hogy a szobában ez a szőlővessző hogyan hajtott ki, jövendöltek a termésre. Úgy tartották, sok bort kell inni Vince napján, hogy bőven legyen a következő télre is. Azt tartották, amilyen hosszúak Vince napján a jégcsapok, olyan hosszúak lesznek a kukorica-csővek.

Magyar kultúra napja: január 22.

A kézirat tanúsága szerint Kölcsey Ferenc 1823. január 22-én fejezte be a **Himnusz** írását. Ennek emlékére 1989-től ünnepeljük e napon a magyar kultúra napját.

Szalézi Szent Ferenc napja: január 24.

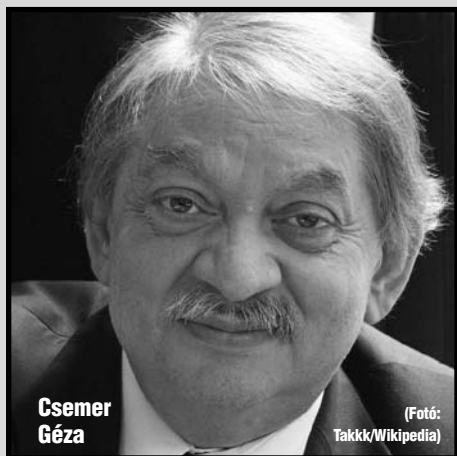

Szalézi Szent Ferenc Franciaországban született. Jogot, majd teológiát tanult, 1593-ban pappá szentelték. Első műve *A szent Kereszt zászlájának védelme* címen jelent meg. A genfi püspök kinevezte segédpüspökké, a püspök halála után az ő utódja lett. Székhelye Annecyben volt, a hegyvidéki püspökség lelkipásztori feladatait végezte. Másik műve 1608-ban jelent meg *Bevezetés a lelkiéletbe* vagy *Filótea* címmel. Egy kontemplatív női szervezetet alapított, melynek gyenge egészségű, beteg vagy öreg nők is tagjai lehettek. A nővérek Ferenc életében 12 kolostort alapítottak.

Pál napja: január 25.

Közismert a Jézust üldöző Saul története, aki leesik a lóról, azt hiszi, halál vár rá, és ekkor jelenést lát. Megjelenik neki az Úr, és megkérdi tőle: „Saul, Saul, miért üldözöl engem?”. Saul megmenekül, s ennek az élménynek a hatására megtér, és belőle lesz Pál apostol. Innen **pálfordulás** kifejezés. „Ha Pál fordul köddel, jószág pusztul döggel” – tartja a régi mondás. Úgy tartják, ha Pál napján és környékén ködös az idő, akkor gyakoriak lesznek a fertőző betegségek. Pál napi szokás volt a **pálpogácsa** sütése, mellyel halált, betegséget jósoltak: mindenki pogácsát választott magának, abba tollat dugott. Akiében a toll megégett, arról úgy tartották, beteg lesz, tán meg is hal az esztendőben.

ELHUNYT CSEMER GÉZA

Csemer
Géza

(Fotó:
Takkk/Wikipedia)

❖ Elhunyt **Csemer Géza** (1944. június 18. – 2012. január 16.). A Magyar Köztársaság ezüst érdemkeresztjével is kitüntetett író, forgatókönyvíró, színházi rendező

hétfőn, életének hatvannyolcadik életévében hunyt el. Csemer Géza a szegedi József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán szerzett diplomát. 1967–1985 között az Operaház segédrendezője, 1970-től az ORI és a Magyar Média műsorait állítja színpadra. 1994–1997 között a Napház alapító igazgatója. A Reneszánsz Roma Műhely Alapítvány és ennek keretén belül működő Cigány Színházi Társulás elnöke és rendezője volt. Utolsó színpadi munkája a Gyűlölet nélkül című komédia volt.

Csemer Géza számos regény, rádiójáték és színdarab szerzőjeként vált ismertté. Nevéhez fűződik többek között *A bestia* és a *Cigánykerék* című musical, amelyeket Szakcsi Lakatos Bélával közösen írt, de feldolgozta Czinka Panna és Dankó Pista történetét is.

(7ora7.hu – 2012.01.20.)

NAGYKONCERTTEL KÖSZÖNTI A TAVASZT A 100 TAGÚ CIGÁNYZENEKAR

❖ 100 Tagú Cigányzenekar Tavaszköszöntő Ünnepi Nagykonzertjére március 15-én kerül sor a RaM Colosseumban. A 100 Tagú Magyar Cigányzenekar klasszikus szimfonikus zenekarként működő együttes, a világon egyedülálló zenei formáció. Tagjai főleg cigány származású muzsikusok, a komolyzene (többek között Liszt, Bartók, Kodály, Hubay, Brahms, Sarasate, Strauss művei) mellett tradicionális magyar cigánymuzsikát, magyar nótát és népdalt is játszanak.

Fennállása óta több mint ezer koncertet adott az ország legkisebb településének kultúrházától a világ számos híres koncertterméig, számot adva a magyar és cigány kultúra és a cigányzenekarra hangszerelt, klasszikus zene magas szintű előadásáról. Külföldi és hazai koncertjei alkalmával értéket és példát ad a többségi és kisebbségi társadalomnak, amely hidat képez és empátiát a két társadalmi réteg közt.

(zene.hu – 2012.01.04.)

FELVÉTELIT TART FEBRUÁRBAN A SNÉTBERGER ZENEI TEHETSÉG KÖZPONT

❖ Az országban több helyszínen, február 10. és 16. között tartja a 2012-es tanév meghallgatásait a Snétberger Zenei Tehetség Központ – közölte **Szeberin Réka** kommunikációs vezető.

A Snétberger Zenei Tehetség Központ hátrányos helyzetű, roma zenei tehetségek világszínvonalú képzését és mentorálását végzi, hozzásegítve őket zenei karrierjük elindításához. A központ februári meghallgatásán várják mindazon zenélni szerető, gitáron, bőgőn, csellón, hegedűn, cimbalmón, zongorán, ütős vagy fúvós hangszereken játszó, dzsesszre, világzenére és klasszikus zenére is nyitott, 12 és 20 év közötti fiatal jelentkezését, aki szeretne a központban tanulni. A képzés 2012 nyarán indul és ingyenes.

A Snétberger Zenei Tehetség Központ 2011. június 19-én nyitotta meg kapuit Fel-

sőrsön 60 hátrányos helyzetű, főként roma gyerek és fiatal előtt, hogy a zenei tehetségeket világszínvonalú képzés és mentorálás révén hozzásegítse zenei karrierjük elindításához. Ez az egyedülálló kezdeményezés valós lehetőséget kínál a roma fiatalok esélyegyenlőségének, büszkeségének és méltóságának megteremtésére.

Az intézmény **Snétberger Ferenc** roma származású, Liszt-díjas gitárművész szakmai irányításával működik, az oktatók, mentorok pedig olyan nemzetközileg elismert zenész-tanárok, mint **Oláh Kálmán**, **László Attila**, **Szakcsi Lakatos Béla**, és kiváló nemzetközi vendégelőadók, mint **Paolo Vinaccia**, **Tony Lakatos** vagy **Roby Lakatos**.

(MTI – 2012.01.10.)

ROMA NEGYED ÉPÜL NAGYBÁNYÁN

❖ A roma közösségnek szán a nagybányai önkormányzat egy új városnegyed, a befektetés értéke közel 60 millió euró.

Bogdan Gavra, a polgármesteri hivatal szociális osztályának vezetője elmondta: A polgármesteri hivatal szakemberei már három városrészt javasoltak, amely alkalmas lakások megépítésére. Eddig összesen 3000, szociális lakások iránti kérvényt regisztráltak, az önkormányzat pedig a három említett helyszínen mintegy 1000 otthont tud majd biztosítani. A projekt a lakóhelyeken iskolák, óvodák, sportpályák, illetve

kereskedelmi egységek megépítését is magában foglalja. **Bogdan Gavra** hozzáfűzte: remélhetőleg a beruházást európai alapokból, illetve kormányzati támogatásokból is finanszírozni tudják, a munkálatok pedig a tervek szerint tavasszal kezdődnek. Nagybányán hivatalosan mintegy 2000 roma lakos él, a hatóságok szerint azonban számuk elérheti a 10 ezret is.

Júliusban a helyi önkormányzat közel két méter magas kerítést épített két, többségében roma családok lakta tömbház és a szomszédos forgalmas utca között. **Catalin Chere-**

ches polgármester akkor azt mondta: a falra azért van szükség, mert a tömbházakban élők rendszerint zaklatják a környékelieket, a legalapvetőbb higiéniai szabályokat sem hajlandók betartani, s a környéken magas a bűnözési arány.

Az Országos Diszkriminációellenes Tanács (CNCD) hivatalból eljár

rást indított az eljáró ellen, Asztalos Csaba, a tanács elnöke ugyanakkor elfogadhatatlannak nevezte a kezdeményezést. Több roma civil szervezet gettósításnak nevezte a kezdeményezést, a Romániai Romák Civil Egyesülete (ACRR) pedig Chereches felelősségre vonását kérte Emil Boc kormányfőtől.

(MTI – 2012.01.16.)

KIM: GARANTÁLT A GANDHI GIMNÁZIUM STABIL MŰKÖDÉSE

❖ Új ügyvezető igazgatót választott a pécsi Gandhi Gimnáziumot működtető közhasznú nonprofit kft. taggyűlése, ezzel az átalakított szervezet megkezdte a munkát – közölte a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM); a tárca közleménye szerint garantált a gimnázium stabil működése. A KIM társadalmi felzárkózásért felelős államtitkársága azt írta, hogy az iskola évek óta húzóóda bizonytalan helyzetére tett pontot az oktatási intézményt üzemeltető állami és önkormányzati tulajdonú cég taggyűlése, amikor Virág Bertalan személyében megválasztották az új vezetőt. Ezzel egy új fejezetet nyitottak az iskola történetében – tették hozzá –, hiszen a stabil intézményi és gazdasági háttérnek köszönhetően ismét a magas színvonalú oktatás kerülhet a figyelem középpontjába. Az új tulajdo-

nos garantálja a gimnázium megfelelő gazdasági hátterét és a pedagógiai program megújítását. A közlemény szerint a gimnázium működését egy új tanácsadó testület segíti, amelynek vezetője Ráczné Szabó Rita, az államtitkárság kabinetfőnöke lett. A testület tagjai között az alapítók, a tanári kar és a volt Gandhis diákok képviselői foglalnak helyet. A szintén újonnan megalakult felügyelőbizottság vezetését Orsós Anna, a Pécsi Egyetem Romológia Tanszékének vezetője látja el – tették hozzá.

Az új tulajdonosi formával – amelyet a középiskola alapítói többségének egyetértésével hívtak létre – az intézmény autonómiája megmarad, de könnyebbé, gyorsabbá, átláthatóbbá válik a döntéshozatal, szemben a korábbi időszakokkal – áll a közleményben.

(MTI – 2012.01.18.)

ROMÁK HÁZAIT ÚJÍTANÁK FEL

❖ Egy modellprogram segítségével romák lakta házakat újíthatnak fel a közeljövőben. Mint azt a megállapodás egyik aláírója, Tiffán Zsolt, a megyei közgyűlés

elnöke elmondta, a program elsősorban a lakhatási problémák megoldására lesz alkalmas, és a roma integrációt, a társadalmi felzárkózást segítheti. Hozzátette: öröm-

teli, hogy a 25 milliárd forintos, legalább tíz évre feladatot, egyúttal munkát adó Ős-Dráva program területét érinti ez a projekt is.

A Vajszlót és Komlót érintő projekt a leszakadó térségek felzárkóztatását lehetővé tevő modellprogram segítségével indulhat el tavasszal. Az együttműködésben a Baranya Megyei Önkormányzat, a Baranya Megyei Kormányhivatal, Vajszló és Komló önkormányzata, valamint a pécsi Türr István Képző és Kutató Intézet vesz részt.

A munka azok után indul-

hat meg, hogy a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkársága komplex lakhatási és képzési modellprogramot állított össze nemrégiben. Ennek lényege, hogy elsősorban romák által lakott házak, lakások, mélyszegénységben élők lakókörnyezete, telepek felújítása valósulhat meg egy 410 millió forintos keretből. Az előkészítés és a megvalósítás a Türr István Képző és Kutató Intézet feladata lesz.

(pecsma.hu – 2012.01.18.)

MEGVÁLTOZTATHATÓ-E A ROMA MÉDIAKÉP?

❖ !Aven-Amenca címen roma médiaprogramot indított 18 hónapja a Partners Hungary Alapítvány. A projekt januárban zárult.

Több mint ötven kisfilm, több mint húsz televíziós ma-

Észak-Magyarország, origo.hu, index.hu, m1, RTL Klub, TV2, Hír TV híradói) hiranyagainak vizsgálatára alapozva tett megállapításokat a romák médiaábrázolásáról (<http://partners->

Illusztráció (csepel.info)

gazinműsor; ezer hír; közel negyven rádiós anyag készült annak érdekében, hogy részt üssön az „előre gyártott igazságok” és „távolságtartás” falán, mely a romák médiában történő ábrázolását jellemzi. A projekt keretében médiakutatás is készült, amely 5 hónapos időtartamban a fontosabb médiák (Népszabadság, Magyar Nemzet, Blikk, Vasárnapi Blikk, Új Dunántúli Napló,

hungary.hu/kutatasi-zarojeneltes-a-roma-koezoesegek-mediakeperl.html).

A projekt keretében készült összes médiatermék letölthető a projekt honlapjáról: www.amenca.hu. A TAMOP 5.5.4 B-09/1-2009-0005 kódjelű program az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

(Roma Sajtóközpont – 2012.01.27.)

A hónap hírei • A hónap hírei

A Lungo Drom is csatlakozott a Békemenethez

„Csak békében, egyetértésben, a demokrácia keretei között, másokat tisztelve, szabadon élni”

A Lungo Drom és több mint ötszáz roma kisebbségi önkormányzati vezető is csatlakozott a január 21-ei Békemenet Magyarországért elnevezésű kormány melletti demonstrációhoz.

A több közéleti személyiség által jegyzett Békemenet Magyarországért elnevezésű demonstrációra szóló felhívás január 21-én több százezer embert mozgósított – köztük a magyarországi cigányság képviselőit. A tömeg a Himnusz elnevezése után indult el a fővárosi Hősök teréről az Országházhoz.

A Lungo Drom is csatlakozott a Békemenethez, az ország hét megyéjéből és Budapestről több mint ötszáz roma kisebbségi önkormányzati vezető vett részt a demonstráción. A képviselők a Békemenet szellemében kiálltak a magyar kormány társadalmi felzárkózásért tett erőfeszítéseiről és a békés társadalmi együttélésért.

A magyarországi cigányság legitímen megválasztott képviselői szerte az országban érzik, látják azt a nemzetközi nyomást, ami a magyar kormányra és annak miniszterelnökére nehezedik, ennek ellenére az elmúlt másfél év felzárkózási és integrációs programjainak köszönhetően a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életében valódi pozitív fordulat állhat be. A hazai roma társadalom ugyanak-

kor azt is megtapasztalta, hogy az elmúlt másfél év felzárkózási és integrációs programjai valódi elkötelezettséget mutatnak arra nézve, hogy a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életében valódi pozitív fordulat álljon be. **Orbán Viktor** miniszterelnök személye pedig garancia a megkezdett programok folytatására – írta közleményében **Farkas Flórián**, a Lungo Drom elnöke. Azzal, hogy a Lungo Drom a Békemenethez csatlakozott, elkötelezettségét kívánja kifejezni a magyar kormány társadalmi felzár-

„Mi, magyar demokraták, akik hiszünk egy erkölcsös polgári demokráciában, hiszünk a nemzet függetlenségében, hiszünk hazánk jelenében és jövőjében, akik saját akaratunkból választottunk magunknak kormányt, amelytől hazánk felvirágoztatását várjuk és reméljük a kommunizmus és posztkommunizmus lélekölő évtizedei után, egyre növekvő aggodalommal látjuk, hogy a nemzetközi nyilvánosságban megjelenő hazug és elfogult híradások miképpen erősítenek föl egy olyan közhangulatot, amely méltatlan és igazságtalan színben tünteti fel országunkat, s amely egyre nagyobb károkat okoz hazánk gazdaságának és a magyar embereknek.”

kózásért tett erőfeszítései és élés mellett – fogalmazott az a békés társadalmi együtt- elnök.

„Mi tudjuk, milyen a diktatúra, mint ahogy azt is tudjuk, mert nem felejtettük el, hogy miképpen kell akár a túlerővel is szembeszállva az igazságért és a szabadságért harcolni, ahogy tettük azt 1956-ban, amikor Európa és Amerika népei együtt éreztek velünk. Ezért örömmel csatlakoztunk a művelt Európához, mert megtanultuk, hogy csakis a megértés, a kölcsönös tisztelet és a népek közötti harmónia ad teljes garanciát a nemzetek közötti békéhez.”

„Magyarország népe egyszer már megismerte a világ ellenszenvének szörnyű következményeit, amikor ugyancsak elfogult híradások következtében védtelenül álltunk a trianoni ítélőszék bírái előtt. Nem akarjuk, hogy ez a szörnyű pillanat megismétlődjék. Azt akarjuk, hogy a világ, benne Európa és az Amerikai Egyesült Államok népei is megértsék, nem óhajtunk mást, csak békében, egyetértésben, a demokrácia keretei között, másokat tisztelve szabadon élni.”

„Mi, magyar demokraták ezért békemenetet hirdetünk január 21-én, szombaton délután 16 órára a budapesti Hősök terére, ahonnan az Országházig megyünk. Kérünk minden magyart, aki szándékainkkal egyetért, akinek fontos hazánk függetlensége és fölemelkedése, aki szentnek tartja a polgári demokrácia eszményeit, csatlakozzon hozzánk és tartson velünk!”

Roma polgármester virágoztatta fel a falut

A vezetői képességek nem függenek a származástól – bizonyíték erre az a roma polgármester, aki egy vegyes lakosságú falut virágoztatott fel, tett élhető településsé az ezredforduló utáni Magyarországon.

Baranyába igyekszünk, egy festői kis faluba, Cserdibe. A 411 lelkes, ősrégi település két utcából áll, amit romák és magyarok laknak vegyesen. [...] Hosszú út után, lepusztult, bánatos külsejű kistelepüléseken áthaladva jutunk el a barátságos, rendezett külsejű falucskába. A lankás, dimbes-dombos mesebeli tájjal körülölelt Cserdinek roma polgármestere van, még nincs 40 éves, de már másodjára választották meg a falu vezetőjének. Sikertől élhető helyet teremtenie, kibékíteni az ellentéteket, munkára fogni az embereket, s mindez rányomja a bélyegét a helység felújított arculatára is.

Beszélgetnek

„A 80–90 százalékos munkanélküliséget az elmúlt évek alatt sikerült 15–20 százalékra levinnünk. [...] 2005-ben 170 betörésünk volt, ma az a probléma, ha elvisznek egy fürt szőlőt” – meséli *Bogdán László* polgármester, aki cigány lecsóval, terített asztallal vár minket az irodájában. 2002-től alpolgármester volt, 2006 óta polgármester. Kezdetben összeült a környékbeli potentátokkal, és elkezdtek azon agyalni, hogyan lehetne az áldatlan helyzetet megváltoztatni, a cigányságból a pozitívumot kihozni. Ezek a

közös beszélgetések idővel rendszeres lakossági fórumokká terebélyesedtek. [...] Tabuk nélkül beszélgettek, csupa érzékeny témáról: cigánybűnözésről, segélyezésről, uzsoráról, munkanélküliségről, a megélhetési gyerekgyárról, fogamzásgátlásról. [...] Szerinte ezekről a kérdésekről a cigányoknak is őszintén kell beszélniük egymással, amiben kétségtelenül sokat segít az, ha a vezető roma, de amúgy a vezetői kvalitások nem függenek a származástól.

Dolgoznak

„Elkezdünk dolgozni. Bér-munkákat hajtottunk fel, a falu fejlesztése is állandó munkalehetőségeket ad, mindent a helyiek csinálnak. Mi nem akarunk inaktívak lenni. Nálunk régóta nincs olyan, hogy valaki bejön, és ingyen segítyt kap, mindenkinek találunk munkát. Hiszen csak azért, mert valaki felelősen él, és nem vállal sok gyereket, nem kerülhet hátrányba a megélhetési gyerekvállalókkal szemben” – szögezi le a cigány polgármester, aki maga vezetett be olyan szabályokat, amiket magyar vezető esetén rasszizmusnak bélyegeznének. Idénymunkákra szerződnek, most nyáron 1000 hektár földet kapáltak meg 20 közmunkással, de olyan sok volt

a munka, hogy diákok, nyugdíjasok segítségével tudták csak befejezni. „Nem a 14 millió forint bevétel volt a legnagyobb dolog az egészben, hanem az, hogy minden nap hajnali 4-kor találkoztunk, és együtt mentünk dolgozni a földekre, ami nagyon összehozta az embereket” – mondja *Bogdán László*. A polgármester hajnaltól estig kiveszi a részét a közös munkákból, ha kell, ünneplő ruhában kiássa a sáros árkot. Utána szó nélkül ásnak a többiek is.

A szezonális munkák mellett arra is törekszenek, hogy maguk termeljék meg az alap élelmiszereiket: 40 hektár földön gazdálkodnak, krumplit, hagymát természetesen, van 25 szabadtartású mangalicájuk is. A fölösleget kedvezményesen értékesítik más településeknek, illetve osztanak a rászorulóknak. Pénzt nem adnak, a pénzért meg kell dolgozni. „Volt itt hagyománya a földművelésnek?” – kérdezzük. „Nem, de most már van – hangzik a felelet. – Utánanéznünk, mit hogyan kell természeteni, és megcsináljuk.” Saját kezükkel építettek két boltot, a zöldséges üzletüket *Czomba Sándor* államtitkár nyitotta meg. A fakitermelés hagyományos profilja volt a településnek. Ma megint 15 hektáros erdőjük van, és a szőlőkultúrát is felelevenítik.

A falu fejlesztése is állandó munkát ad: 100 házból 50-et már felújítottak, és 9 fürdőszobát építettek meg olyan házakban, ahol eddig csak lavór volt.

A polgármester újabb és újabb földeket és munkalehetőségeket szerez, két munkatársával uniós pályázatokat ír, mindezek eredményeként az önkormányzat deficitmentesen működik, adósságuk nincs. Elkerülendő az uzsorát, szükséghelyzetben az önkormányzati krízisalapból kamatmentes hitelt adnak a helyieknek – más kérdés, hogy a polgármester, ha úgy adódik, a szemetesüket is kiborítja, hogy megnézzék, mire költötték a támogatást. A játékgépeket régen leszereltette, a kocsmát bezáratta.

Váltak

Álldogálunk az utcán a mives haranglábnál, böngészszük a réztáblába vésett Tízparancsolatot. A harangláb körül a díszburkolaton a 12 apostol nevével ékesített csillagokat tapossuk. „Mint a sztárok nevei Hollywoodban, én készítettem őket” – büszkélkedik a polgármester, aki szerint a munka és a vallás jelentik a közösség összetartó erejét. A felújított temetővel átellenben szép játszótér és korszerű focipálya, a napfényes délutánon

fiúk rúgják a labdát, invitálásokra a polgármester is beáll a játékba. Röviddel később szokványos kocsmái összeszólalkozás tanúi leszünk, ám a cigány és magyar csoport konfliktusa a zene ritmusára oldódni kezd, és közös táncban teljesedik ki. Az Egyensúly című darabot látjuk, melyet helybéli gyerekek játszanak el nekünk megmosolyogtatóan felnőttesen a 160 négyzetméteres kultúrteremben, amelyet a falubeliek saját kezűleg építettek hozzá a hivatalhoz. Bogdán László darabjával 22 faluban és a magyar televízióban is szerepeltek már a gyerekek, köztük a falu kiűnő cigány tanulója is.

„Szemléletformálásra van szükség, s ezt a gyerekeken keresztül lehet elindítani” – vélekedik a vezető. Szerinte az emberek a médiából alkotnak képet a cigányságról [...]. „Az a feltett szándékom, hogy ezeket a sztereotípiákat, amelyek a cigányokban is élnek, leromboljuk. Nem kell nekünk a más nyomorúságát felvennünk! Felnőttoktatást indítottunk, idős asszonyok elvégzik a 8 általánost, meglett emberek szakmát szereznek, és helyben munkát kapnak. Szakítani kell a rossz tradíciókkal, lehet máshogyan is élni” – fejtegeti a polgármester.

„Kezdetben úgy jártamkeltem, hogy mindenhol felszedtem a szemetet. Ez nem sváb település, itt az igényességet nagyon mélyről kellett előhívni. Eldöntöttük, hogy nem várunk külső segítségre, hanem magunk akarjuk orvosolni a problémáinkat. Ha mi nem teszünk meg mindent a helyzetünk megváltoztatásáért, akkor az nem fog változni” – állítja Bogdán.

„Első sorban a hozzáállás változott meg Cserdiben mind a fiatalok, mind az idősebbek részéről, ehhez kellett egy vezető, aki nem csak perspektívát ad, hanem ért a

nyelvükön is. Ezért magukénak érzik a munkát, a polgármestert és a falut is. Jelenleg a fiataloknak eszük ágában sincs elmenni, mert itt jól érzik magukat” – mondja egy fiatalember, bekapcsolódva a beszélgetésbe.

Küzdenek

Bogdán László elismeri, hogy egy 400 lelkes faluban,

ahol mindenki ismer mindenkint, könnyebb rendet tartani, mint egy városban, ahol a vezető sokkal személytelenebb. Ugyanakkor a számonkérés is erősebb egy kis közösségben. A polgármester, aki 20 évig dolgozott gyártási igazgatóként egy multinacionális cégnél, és munkája révén egész Európát bejárva problémamegoldó kommunikációs tréninget is végzett külföldön, közben kampánytanácsadóként is tevékenykedett a hazai politikában, úgy látja, egyértelműen meghatározó a vezetők felelőssége abban, hogy az emberi sokféleség közepette egyensúly vagy éppen megosztás jön létre.

Sokakban felmerült, hogy a cserdi modellt alkalmazni lehetne más településeken is, de olyan ez az ország, hogy egyrészt a kemény munkával elért siker az egyivásuakból irigységet és elutasítást vált ki, másrészt a siker szelét előbb-utóbb a politikai érdekeltségek is be akarják

fogni a maguk vitorlájába. A cserdi vezető szavaiból kitetszik: ügyesen kell manőverezni ahhoz, hogy az ember ne engedje tönkretenni azt, amiben rengeteg munkája fekszik, azaz ne váljon mások szekértolójává, ugyanakkor ellenségeket se szerezzen magának – hogy nyugodtan csinálhassa a maga dolgát.

2008-ban építettek Cserdiben egy hidat a társadalmi

fős csoportja Auschwitzba is ellátogatott. Az emlékmű ott látható az Európa-térképes domborművel együtt, átellenben a polgármesteri hivatallal. [...]

Nemrég a kereskedelmi média Cserdi horror címmel hozta a hírt, miszerint Cserdiben cigánybűnözés van: a szőlőhegyen brutálisan meggyilkoltak egy férfit. A híradásokból kimaradt, hogy az áldozat roma volt, az elkövetők pedig magyarok, ráadásul nem is helybéliek voltak. Mégis a cserdiekkel vitetik el a balhét, akiket magában is megrázott a dolog. [...]

Terveznek

Mindezek ellenére az önkormányzati választásokon ismét bizalmat szavaztak neki a helyiek. „Erős ellenszélben lehet valóban hatékonyak lenni, a legtöbbet kihozni magunkból” – vélekedik a polgármester, aki grandiózus tervekben gondolkodik: Európában egyedülálló roma skanzen tervez Cserdibe, egy igazi cigány kulturális központot. Az 500 milliós projekt elindításához szükséges pénz megvan, a részletes tervek is készen állnak.

„Megrázzuk magunkat, és megépítjük ezeket a házakat, igazából nem ez a nagy dolog, hanem amit melléteszünk” – mondja Bogdán László. A gyönyörű természeti környezet adottságait kihasználva, a cigány történetiség, gasztronómia, parasztházak, ekhós szekerek, tábortűz, roma fesztiválok vonzerejére építve a helyi idegenforgalom felpozíciója is cél. Az egész koncepció a kultúra általi közleledésre, az elfogadásra épül, a programot számos roma művész, értelmiségi támogatja.

HETEK/Makki Marie-Rose/Jankovics Tímea
2012.01.16.

PROGRAM

2012. január 1. napjával lezárult az **Oktatási és Továbbképzési Központ**” Alapítvány (Szolnok) Társadalmi Megújulás Operatív Program „Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása” című pályázati konstrukció keretében megvalósult *„Fejlesztünk, hogy fejlődhessünk”* című (TÁMOP-5.5.1./A-10/1-2010-0026) projektje.

A projekt az Európai Unió támogatásával az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg. Az Európai Unió és a Magyar Állam által nyújtott támogatás összege 55.890.336,- Ft volt.

Az Országos Roma Önkormányzat elnökének levele José Manuel Barroso úrhoz, az Európai Bizottság elnökéhez

Tisztelt Elnök Úr!

Mint az Európában egyedülálló módon, demokratikusan megválasztott Országos Roma Önkormányzat elnöke, és így az egész magyarországi roma társadalom megválasztott vezetője fordulok Önhöz, az Európai Bizottság Elnökéhez, aki egyúttal a szociális kérdésekben is elkötelezett szakember. Levelem többszáz ezer magyarországi roma növekvő aggodalmának ad hangot, amelyet az országunk és annak Miniszterelnöke ellen irányuló és nem szűnő támadások motiválnak.

Aggodalmat kelt ez bennem azért is, mert az elmúlt évben az Európai Unió és hazánk is kiemelt fontosságot tulajdonított az európai cigányság felzárkózásának, amely most veszélybe kerülhet.

Alig több mint fél éve, az Európai Unió **Orbán Viktor** elnökletével az Ön személyes tevékeny közreműködésével elfogadta az Európai Roma Stratégiát. Ennek szellemében Orbán Viktor Miniszterelnök Úr és a magyarországi cigányságot képviselő Országos Roma Önkormányzat a halmozottan hátrányos helyzetű társadalmi rétegek felzárkózását segítő együttműködési mechanizmust alkotott, amelyet a Magyar Kormány európaisága, a demokratikus értékek fokozott támogatása motivált.

A magyar kormány egyértelmű célja a társadalmi leszakadás megállítása, a felzárkózás folyamatának elindítása mind a cigány, mind pedig a hasonló sorban élő nem cigány lakosság körében. Ennek egyik történelmi jelentőségű eleme a 2011. május 20-án Orbán Viktor Miniszterelnök és a magyarországi cigányságot képviselő Országos Roma Önkormányzat között létrejött Keretmegállapodás, amely Európában egyedülálló, konkrét célokat megfogalmazó és végrehajtási lépéseket tartalmazó dokumentum, a halmozottan hátrányos helyzetű társadalmi rétegek felzárkózása érdekében. Szokatlan, hatékony és példaértékű demokratikus lépés volt ez, mely modellértékű lehet az EU tagállamai számára is, kiemelten azért, mert célkitűzéseivel az európai értékrendet közvetíti.

Elnök Úr, engedje meg, hogy tisztelettel hívjam fel a figyelmét arra, hogy az elmúlt hetekben a Magyarország miniszterelnöke ellen irányuló támadások komolyan veszélyeztetik azokat a kormányzati döntéseket és intézkedéseket, melyek az elmúlt időszakban a cigányság sorsának javítása érdekében születtek. Fennáll a veszélye, hogy az országgal szemben támasztott külső elvárások olyan utat szabhatnak a jövőben, amelyek a társadalmi leszakadást elmélyítik, hiszen azt tapasztal-

juk, hogy amikor a Magyar Kormány a pénzügyi nehézségeinek elkerülése érdekében preventív segítséget kér a különböző nemzetközi szervezetektől, akkor az erre hivatott intézmények képviselői feledni látszanak a fentiekben említett, néhány hónapja közösen ünnepelt, új demokratikus vívmányokat.

A több mint 10 milliós európai cigányság felzárkózásában az Európa Uniónak, az Európai Bizottságnak és Önnek, mint e bizottság elnökének emberi és morális felelőssége és feladata is van. Ezért kérem Önt, hogy az Ön által képviselt intézmény tekintélyére alapozva, határozottan foglaljon állást abban a tekintetben, hogy Magyarországon a társadalmi különbségek felszámolásának új mechanizmusa a pénzügyi preventív segítségnyújtás feltételeinek tárgyalása során nem kerülhet veszélybe. Kérem, hogy hívja fel a nemzetközi közvélemény figyelmét arra, hogy Magyarország miniszterelnöke olyan demokrata, aki támogatja a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, köztük a romák felemelkedését.

Tisztelt Elnök Úr, kérem, tartsa szem előtt, ha az elindult programokat, törekvéseket a különböző érdekekből kiinduló támadások megtörik, több százezer halmozottan hátrányos helyzetben lévő cigány és nem cigány család megélhetési lehetőségei kerülnek veszélybe, ezzel is tovább nehezítve Európa jelenlegi helyzetét.

Hétköznapijainkban megtapasztaljuk, hogy Magyarország Kormánya elkötelezett zászlóvivője azoknak a felzárkózási programoknak, amelyek az amúgy is rossz gazdasági környezetben a társadalmi rétegek közötti egyenlőtlenségeket kompenzálják. Európa történetében ez az első olyan összehangolt kormányzati kisebbségpolitika, amely az érintett kisebbség véleményét kikéri, és annak szükségletei szerint kiemelten támogatja, a miniszterelnök személye pedig garanciája a programok megvalósításának.

Tisztelt Elnök Úr, fentieket figyelembe véve kérem, hogy a tárgyalások során olyan objektív szempontrendszert alkalmazzanak, amely nem veszélyezteteti több százezer magyarországi roma és hasonló sorban lévő nem roma honfitársunk életesélyeit.

Lelkiismeretes munkájában továbbra is bízva üdvözlö Önt:

Farkas Flórián
az Országos Roma Önkormányzat elnöke

Budapest, 2012. január 10.

Komplex lakhatási és képzési modellprogram

Romák lakta házakat újíthatnak fel a közeljövőben egy modellprogram segítségével a Baranya megyei Komlón és Vajszlón. A leszakadó térségek felzárkóztatását lehetővé tevő program a Baranya Megyei Önkormányzat, a Baranya Megyei Kormányhivatal, Vajszló és Komló önkormányzata, valamint a Türr István Képző és Kutató Intézet konzorciumában indulhat el tavasszal.

A Komplex telep-program célja, hogy a pályázó telepek, városrészek lakóinak életminősége tartósan javuljon. Korábban a telepeket egyszerűen felszámolták, ami azonban az ott élők problémáit sajnos nem oldotta meg. Ezzel szemben a jelenlegi telep-programban a lakosság aktívan részt vesz a felújításban, így az eredményes munkavégzés nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy az elért pozitív változás tartós legyen. A TÁMOP-5.3.6.

kódszámú projekt keretében nemcsak a lakó épületek és a közösségi élet szinterei újulnak meg, hanem a lakosság életviteli tanácsadásban is részesül. A program igyekszik egyénileg kezelni a telepeken élők problémáit.

Alapvető cél és háttér információ

A konstrukció a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási

Stratégiával összhangban került kialakításra, annak cselekvési tervében szerepel. A támogatás célja a szegregált lakókörnyezetben, mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű emberek társadalmi felzárkózásának és integrációjának segítése. A szegregátumokban élők körében olyan több generáción át mélyülő (szociális, közösségi, oktatási, egészségügyi, képzési és foglalkoztatási) hátrányok halmozódtak fel, amelyek kezelése

az érintettek és a települések önerejéből – külső segítség nélkül – mára lehetetlenné vált. A célok eléréséhez a projekt megvalósítói (konzorciumi partnerek és együttműködő szervezetek) által nyújtott, egyéni adottságokra és szükségletekre épülő, több elemből álló, összetett beavatkozási eszközrendszer szükséges.

A komplex telep-program a hátrányoknak felszámolása, enyhítése érdekében **szociális, közösség-fejlesztési, oktatási, egészségügyi, képzési és foglalkoztatási elemeket tartalmaz**, továbbá elősegíti a teletszerű környezetben élők lakhatási körülményeinek javítását. A TÁMOP 5.3.6-11/1 konstrukció keretében támogatott tevékenységek között komplex, egymásra épülő beavatkozásokat kell tervezni, ezért a megvalósítóknak törekedniük kell a felzárkózási programhoz illeszthető további fejlesztési lehetőségek becsatornázására, valamint a célterületen folyó fejlesztésekkel való szinergikus hatások elérésére.

A program **célcsoportjába** a telepeken, teletszerű lakókörnyezetben, szegregátumokban élő, halmozottan

hátrányos helyzetű, alacsony, illetve elavult iskolai végzettséggel rendelkező, jellemzően szociális és anyagi gondokkal küzdő, roma és nem roma egyének és családok tartoznak, de a program a település egésze számára is nyújt olyan szolgáltatásokat,

vonása a fejlesztési folyamatokba. A komplex, integrált megközelítés folyamatosan jelen volt az elmúlt évek törekvéseiben, de az azt szolgáló eszközök összehangolása és ütemezése nem mindig tudta ezt maradéktalanul támogatni. A program ezeket

iskolai előrehaladási esélyei, tanulmányi eredményei és szabadidő eltöltési lehetőségei.

A pályázat tartalma

A konstrukció a hátrányos helyzetű, szegregált lakókörnyezetben élő állampolgárok fenntartható társadalmi integrációjának elősegítését, életminőségének javítását szolgálja komplex beavatkozási eszközrendszerrel. A komplex beavatkozásokat a közösség szintjén a (szociális, közösség-fejlesztési, oktatási, egészségügyi, képzési és foglalkoztatási területeket lefedő) **Közösségi Beavatkozási Tervben**, az egyén szintjén az egyén szükségletei alapján elkészített egyéni fejlesztési tervekben megfogalmazott cé-

ban végzett fejlesztések eredményeinek felhasználására és beépítésére (pl. kialakított szolgáltatások, kapacitások igénybe vételére). A Beavatkozási Tervben be kell mutatni a hazai forrásokból, Strukturális Alapok forrásaiból, illetve egyéb európai vagy nemzetközi forrásokból (NFT I., ÚMFT, ÚSZT, hazai) korábban finanszírozott, a pályázat benyújtása alatt futó vagy tervezett fejlesztések tevékenységeit, (várt) eredményeit, illetve azok beépíthetőségét.

A program **célcsoportja** a telepeken, teletszerű lakókörnyezetben, szegregátumokban élő, halmozottan hátrányos helyzetű, alacsony, illetve elavult iskolai végzettséggel rendelkező, jellemzően szociális és anyagi gondokkal küzdő, roma és nem roma egyének és családok tartoznak, de a program a település egésze számára is

ÚJ SZÉCHENYI TERV

amelyek segítik a hátrányos helyzetű emberek felzárkózását és a település életébe történő integrációjukat. Cél, hogy a generációkon át mélyülő hátrányos helyzet megelőzése érdekében a bevont személyek olyan családok tagjai legyenek, amelyeknél a különböző programokon keresztül biztosítható az egész család felzárkózásának segítése. A megvalósítás helyszínei a szegregátumok, illetve azon települések, ahol a szegregátumok találhatóak.

A hátrányos helyzet, az esélytelenség különösen nagy arányban érinti a roma lakosságot, amit jól mutatnak a roma kutatások tapasztalatai. A szegregált lakókörnyezetből adódó problémák ugyanakkor egyszerre sújtják az ott élő roma és nem roma embereket/családokat. A szegregátumokban élő lakosság helyzetének változása, a szegregált helyzet megszüntetése egyaránt igényli sokféle eszköz és közszolgáltatás összehangolt, folyamatos biztosítását, és a helyi közösség aktív részvételét.

A beavatkozás alapja a célterületen zajló aktív, állandó szociális munka, és a célcsoport, valamint a helyi közösség minél teljesebb be-

a tapasztalatokat szem előtt tartva került tervezésre: a konstrukció lehetőséget teremt komplex, több fejlesztési elemet tartalmazó projektek megvalósítására.

Jelen konstrukció rész céljai a következők:

- Javuljon a telepeken és teletszerű lakókörnyezetben élők szolgáltatásokhoz való hozzáférése (beleértve a szociális, közösségi, oktatási, képzési, egészségügyi és munkaerő-piaci szolgáltatásokat).
- Javuljon a bevont személyek képzettségi szintje.
- Növekedjen azon személyek száma, akik társadalmi felzárkózást segítő, különösen oktatási, képzési és foglalkoztatási programokba kapcsolódnak.
- Növekedjen a célterületen élő személyek közül foglalkoztatásba kerülők száma.
- Növekedjen teletszerű környezetben élő gyermekek óvodáztatási aránya.
- Javuljanak a programba bevont iskoláskorú gyermekek/ fiatalok

A beavatkozás alapja a célterületen zajló aktív, állandó szociális munka, és a célcsoport, valamint a helyi közösség minél teljesebb bevonása a fejlesztési folyamatokba.

lok határozzák meg. A projekt keretében az **egyéni fejlesztési tervek** elkészítésének és végrehajtásának koordinációját a projekt keretében foglalkoztatott szociális munkás/esetmenedzser végzi.

A TÁMOP 5.3.6-11/1 által támogatott tevékenységek tervezésekor komplex, egymásra épülő fejlesztési elemeket kell megtervezni. A források koordinációját nem csupán a projekten belül szükséges megoldani, hanem a megvalósítóknak törekedniük kell a felzárkózási programhoz illeszthető további futó vagy tervezett fejlesztési lehetőségek becsatolására, illetve a koráb-

nyújt olyan szolgáltatásokat, amelyek segítik a hátrányos helyzetű emberek felzárkózását és a település életébe történő integrációjukat.

A TÁMOP 5.3.6-11/1. konstrukció keretében, a konzorcium tagjaként a Türr István Képző és Kutató Intézet segíti a főkezdvezményezett a fejlesztési elemek koordinációjában, valamint biztosítja a folyamat- és módszertani támogatást. Emellett a konstrukció kedvezményezettjeinek az Országos Roma Önkormányzattal kötelezően együtt kell működniük.

Összeállította: ME

Fotó: khamoro.hu

Váradi Gábor festőművész Csokonai Vitéz Mihály – alkotói díjat kapott

A Magyar Kultúra Napja alkalmából 2012. január 19-én **Réthy Miklós** Magyarország nemzeti erőforrás minisztere megbízásából, **Szőcs Géza** kulturális államtitkár és **Halász János** parlamenti államtitkár díjakat adományozott a kultúra területén kiemelkedő teljesítményt nyújtó alkotóknak, művészeknek, könyvtárosoknak, valamint a kultúra pártfogóinak, mecénásainak, többek között **Váradi Gábor** cigány származású festőművésznek is.

Budapest Galériában és a Nemzeti Múzeumban, valamint a VIII. kerületi cigány festők állandó tárlatán is. Váradi Gábor az autodidakta cigány festészet jól ismert képviselője. A festőművész alkotói tevékenységéért, a hátrányos helyzetű fiatalok művészeti neveléséért és tehetséggondozásáért kapta a rangos elismerést.

A figuralista hagyományokat követő festő Ózdon él. Évtizedekig az Ózdi Vasműben, mint hengerész-olvasztár dolgozott. 1987-től fest, mesterének Péli Tamást és Rákosi Zoltánt tartja. Első kiállítása 1989-ben volt szülővárosában. 1993. augusztus 22-én Gábor kiállításán Péli Tamás festőművész a következő szavakkal nyitotta meg a tárlatot: „...Váradi Gábor nem csak fest, hanem megpróbál írni is képeivel. Van minden festményében egy üzenet. Patrín, cigányul így mondják, valamint egy félreértést akar rendezni, azt a félreértést, amit a szeretet szavával ír meg képein. Nekem az ő üzenetei az emberségről, az emberiségről, egy harmonikus és becsületes világról mesélnek...”

Számos egyéni kiállításon van már túl, a Roma Kultúra Világnapja alkalmából, **április 8-án délután 2 órakor nyílik meg kiállítása Miskolcon, a Mindszent tér 2. szám alatt.**

Egy sor cigány – Kultúra Napja a Pinceszínházban

A Corvina Kiadó gondozásában nemrég megjelent **Korniss Péter** és **Závada Pál** *Egy sor cigány* című kötete. A könyvben olvasható portrékból állított össze felolvasóestet a Pinceszínház a Magyar Kultúra Napja alkalmából.

„Az Egy sor cigány szerzői honfitársainkról mesélnek. Azokról, akikkel ugyanazt a nyelvet beszéljük, ugyanazokat az utcákat járjuk, ugyanúgy küsz-

ködünk a hétköznapijainkkal és örülünk az ünnepeinknek. Azokról, akik büszkéek a gyökereikre, a származásukra, és személyes életútjukra. Akik sikeresek. Akik sokat tesznek azért, hogy segítsék az elesetteket. Honfitársainkról, mai magyarokról, sőtét szemű cigányokról...

Amikor roma honfitársaink portréit ezzel a címmel tárjuk közönségünk elé, azt mondjuk, tessék, ez a mi cigányaink listája és fényképsorozata, sorban arcról arcra, szeretnivaló büszkeségeink mindnyájan, mind ez a huszonnégy mai magyar. Mert ugyan ki vonhatná kétségbe a magyarságukat? De címválasztásunknak oka az a közös szégyen is, amely előtött bennünket korunk talán legszomorúbb magyar rigmusa hallatán. Nemrégiben bukkant föl ez a népünk ajkán teremtett mondóka:

„Egy sor akác, / egy sor fűz, / egy sor cigány, / egy sortűz.” Azt mondtuk, ha ilyen korban élünk, akkor legyen merszünk szembesülni ezekkel a sorokkal, és szegezzük velük szembe huszonnégy kortársunkat-honfitársunkat meg saját magunkat.” (Závada Pál)

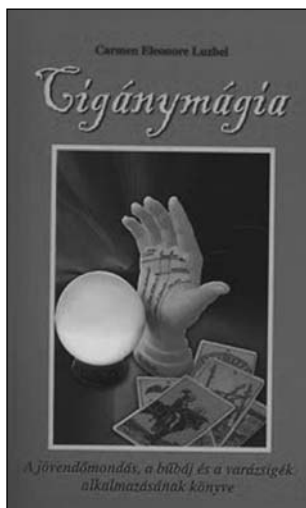
A könyvek szeretete

Amikor olvasunk egy könyvet, újra láthatjuk a szülőfalunkat körülölelő tájakat, ismeretlen emberek bőrébe bújhatunk, izgulhatunk a hősért, mi is megvívhatunk az el-lenséggel.

Ön is szeret olvasni? Az alábbi könyvek számos témát érintenek. Kultúrák találko-zása ez, legyen szó zenéről, hagyományról, meséről...

Cigánymágia

„Bárhonnan is származnak a cigányok, megérdemelten váltak híressé pszichikai erejük miatt, valamint azért, mert képesek átkot vagy jó szerencsét hozni azokra, akik útjukba kerülnek. Néhányan azt mondják, hogy ezek az erők velük együtt születnek, a pszichikusak megszámlálhatatlan gene-rációjának vérvonalán keresz-tül jöttek létre. Ez bizonyára igaz, de az is igaz, hogy életé-nek természete helyezte a ci-gányt abba a pozícióba, ahol természetes módon fejlesz-tette ki ezeket, az erőket. Az éjszakai égbolt csodáit szem-léli, valamint a föld csodálatos működését. Látja a titkot, néha az állatok rejtélyes viselkedé-sét, és tiszteli őket eszük és ra-vaszságuk miatt. Minden nap egy új kinyilatkoztatást hoz, ami által sámánista szemmel tekint a világra. Ahhoz, hogy teljesen kifejleszd pszichikai erőidet, tudnod kell azt, hogy

ezek az erők valódiak. Tudnod kell, hogy a mágia munkál-kodik. Szándékosan a „tudni” szót használtam a „hit” he-lyett. A hit magában foglalja a kétely elemét. Olyan biz-tosnak kell lenned eme erőket illetően, mint amennyire biz-tosan tudod, hogy a nap fel fog kelni reggel.

A cigány tudja azt, hogy a jelek és az előjelek üzeneteket és figyelmeztetést hordoznak, mivel már ezelőtt is jó hatása volt annak, ha odafigyelt rájuk. Tudja, hogy az átkok és az áldások működnek, mert már látta az eredményüket. Tudja, hogy a jóslás működik, mert látta, ahogy egy látomás valóra vált. Látta vagy érezte a tündérek, szellemek, vámpírok, és más misztikus teremtmények jelenlétét. Mindez hétköznapi életének része csupán.

Remélem, hogy ez a könyv segíteni fog önöknek abban, hogy kifejlesszék bizalmukat pszichikai erőiket illetően, vagy legalább nagyobb összhangba kerüljenek a körülöttünk létező világgal, és ha e szerint haladnak, akkor ez egy sokkal boldogabb és elégedettebb élet felé vezet majd önöket.”

(A szerző, Carmen Eleonore Luzbel)

Állva temessetek el!

Isabel Fonseca 1995-ben megjelent könyve a romákról szóló irodalom egyik alapműve: nem tudományos értekezés – bár a szerző a romák eredetéről szóló elméleteket,

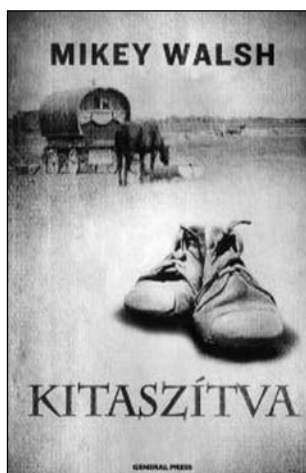

n y e l v ü k e t , gyakran ho-mályba vesző történelmi múlt-jukat, a közép-kori cigányül-dözéseket és a hozzájuk kap-csolódó babo-nákat is vizsgál-ja –, hanem számtalan ne-héz, fájdalmas, gyakran tragikus cigány sors együtt érző és józan leírása. A fiatal amerikai újságíró – aki-nek egyik nagy-anya magyaror-szági zsidó asz-szony volt –

hosszú utazásokat tett Kelet-Európa országaiban, hogy be-lülről ismerje meg a cigányokat, „a világ legkevésbé értett népét”. Roma családokkal élt együtt, s bár számukra ő gá-dzsó volt, idegen, kedvesen befogadták, s aztán lassacskán már a titkaikat is megosztották vele; s így többet tudott meg az érzéseikről, kultúrájukról, rítusaikról, mint amennyit bár-mennyi külső nézőpontú szociálintropológiai kutatásból megtudhatunk.

Fonseca ott volt a felperzselt romániai cigány falvakban, amikor Kelet-Európában újra kezdődtek a pogromok, s a ci-gányok lettek a legkézenfekvőbb bűnbakok „a lassan válto-zó, rozoga szocialista társadalmak minden bajáért”, s ott volt Auschwitzban is, ahol először tartottak megemlékezést a cigány holokausztról, melyben félmillió ember pusztult el...

Kitaszítva

nék körében forgolódik. Mire kamaszkorba lép, Mikey előtt kinyílik a világ. De az új élmények nyújtotta felszabadulása nem lehet teljes, a többségi társadalom és a cigányság is kivetí magából. Nincs számára más út, mint elhagyni a családját, a közösségét, hogy máshol boldoguljon...

Mikey Walsh regénye sorstörténet, a saját élményein alapul; könyve színes, ugyanakkor sokszor megrendítő rajzát adja az angol vándorcigányok huszadik századi életének.

A cigányzenekar múltja az egykorú sajtó tükrében II. (1904–1944)

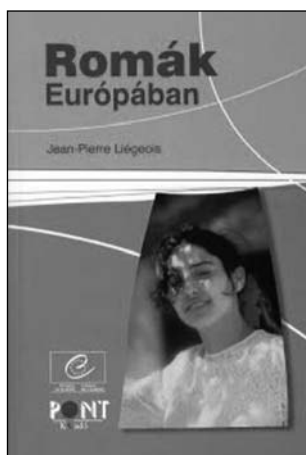
A kiadvány a cigányzene világát mutatja be a korabeli sajtómegjelenések tükrében.

A(z) A cigányzenekar múltja az egykorú sajtó tükrében II. (1904–1944) (Könyv) szerzője **Sárosi Bálint**.

A Tzigán nemzetek igazi eredete

Romák Európában

Európában a romák mintegy nyolcmillió lélekszámú közösséget alkotnak. Félreis mert nép, amelyet a negatív sztereotípiák elzárnak a világtól; a politikai akarat pedig évszázadok óta fizikai vagy kulturális megsemmisítésén munkálkodik.

E könyv célja az, hogy segítse a romák jobb megértését azáltal, hogy az olvasó elé tárja egyrészt kultúrájuk, életmódjuk gazdagságát és önazonosságuk erejét, másrészt

pedig azt a bánásmódot, amit el kellett szenvedniük az évszázadok során.

A rendkívül összetett, konfliktusokkal terhes szituációról a könyv áttekinthető, világos számvetést ad, s így ez a munka a pedagógusok, a pedagógusképző szakemberek, a szociális szférában vagy a közigazgatásban dolgozó tisztviselők különös érdeklődésére tarthat számot. Hasznára lehet a roma szervezeteknek is, segítheti őket ismeretterjesztő tevékenységükben. A könyv utolsó oldalain a szerző **Jean-Pierre Liégeois** egy szükségletekre-szabott, összehangolt cselekvési terv alapjait is leteszi.

A Magyar Roma Történeti Könyvtár első kötete igazi kuriózumot ad az érdeklődők kezébe. Az első magyar nyelvű cigány tárgyú művet, **Enessei György** két részletben, 1798-ban és 1800-ban megjelent tanulmányát adja közre, hasonmásban és a könnyebb használat kedvéért mai átiratban.

Kedves Olvasónk!

Bizonyára Ön is olvasott már olyan könyvet, amely maradandó élményt jelentett az Ön számára. Ha szeretné másoknak is ajánlani, szívesen várjuk levelét. Ossza meg gondolatait, érzéseit, azt, hogy milyen emlékek jutottak az eszébe a könyv olvasása közben. Írja le, miért ajánlja a könyvet másoknak is.

Várjuk levelét szerkesztőségünk címére!

A cigány képzőművészet és a hagyomány

A cigányságnak voltak ügyes kezű népi kézműves mesterei, de nem volt képzőművészete. Sokáig a környező társadalmak művészeinek ábrázolásában tükröződött életük; a 18. századi metszetekben egyfajta tárgyilagossággal, a 19. század romantikus és biedermeier festészetben idealizáltan és érzelmesen, kuriózumként. A 19. század második felében a realista megjelenítés és a kuriózumkeresés ötvöződött az ábrázolásban, a század eleji festők a szabad életforma iránti nosztalgiájukat fejezték ki a vándorló cigányok, a ráncos arcú, öreg asszonyok és a szép lányok megörökítésével. A 20. század első évtizedeiben pedig

a giccsestők mázsolmányain. Kivirágzott a hamisan idillikus cigány romantika.

A cigányság önábrázolása csak a 60–70-es években született meg a különböző közép- és kelet-európai országokban. (Nyugat-Európában már egy-két évtizeddel előbb is színre léptek a cigány képzőművészek.

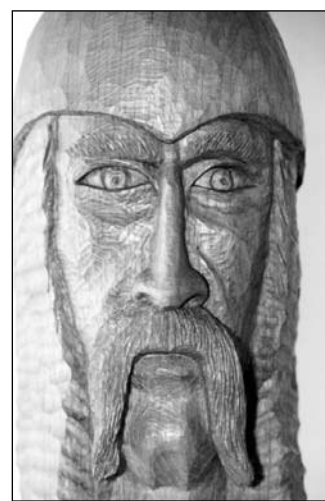
A magyarországi cigány képzőművészetnek két nagy, útra induló, kisugárzó egyénisége ismeretes. A népi képzőművészet, a naiv és spontán eszpresszív festészet élén *Balázs János* áll, aki a 70-es évek elején valósággal berobbant kisebb részben naiv, nagyobb részben eszpresszív, vizionárius képeivel a magyarországi

kulturális életbe. Példája nyomán egyre-másra jelentkeztek olyan képzőművészeti tehetséggel megáldott cigány emberek, akik Balázs János ösztönző példája nélkül aligha mertek volna arra gondolni, hogy képzőművészeti stúdiók nélkül is lehet festeni, ha valakiben a léttapasztalat világképpé rendeződött.

A hivatásos cigány képzőművészet vonulatának úttörő, nagyhatású egyénisége pedig *Péli Tamás*, az első magyarországi profi roma képzőművész, aki a képző- és iparművészeti szakközépiskolai tanulmányok után az amszterdami Állami Képzőművészeti Akadémiát végezte el. Hazatérése után Pé-

li tanítványok sorát nevelte fel, akik közül a legjelentősebb *Szentandrassy István*.

Jelenleg több mint harminc, túlnyomórészt népi

(naiv, spontán expresszív, autodidakta népi kisrealista), kisebb részben pedig a hivatásos művészet irányzatait követő alkotó tevékenykedik Magyarországon. (A roma képzőművészek száma nálunk és Franciaországban a legnagyobb.)

A cigány képzőművészetben magyarországi gyors kivirágzásnak több oka van. A hagyományos roma életforma felbomlásával, a mesterségek megszűnésével, a régi szokások egy részének elsoványodásával, a szellemi kultúra, a népdalok, mesék margóra szorulásával a cigányság legjobbjai felébredt az igény arra, hogy ezt a múltba tűnő, hagyományos kultúrát felmutassák, és valami módon tovább vigyék a változó időben. Az életforma váltás ugyanis a 60–70-es

Le Khameske shavora

Varekana zurales dulmut, kana e lyuma kerdyilas, kana o manush o rom dyesenca shaj zhalas, sakana jekhe kavre manushesa rakhadyolas.

Zurales patyivinas kadal rakhadyimatura, ke le manushen fajolas te zhanen pa jekhavreste, majfeder pe kadale save anda jekh kaver them avenas.

Le strejinen than haj tato xaben denas. Puterde mujesa ashunenas le dulmutane paramichi. Le romen ande kodi lyuma inke sasle patyiv. Patyivara le nasle ande kodi vrama, kaj le vatri, haj durutnes ashunenas le phure romeske paramichi. Akanak pale avri phenav tumenge, hoj amen Romen kathar, soste si kasavi shukar kali morchi, ke trubuj te zhanen.

Varekana vi amen kasavi galbeno morchi sas, sar tumen. Varekana vi ame kasave parne samas sar tume. Inke kasaves, parne roma! – das duma jekh terno shavo. Bendyale manusha nashade amen anda amare vatri, pe amare shejan, haj romnyan zor kerde. Kon perdal trajisarde kodol trabi, kodol nashletar. Kade kerdyilam ame bi themeske, le lyumake dromara. Ke nas amen than, vi gada feri kattyi sode pe amende sas, shaj zhanglam kodo, ke pe kasave thana trubuj te zhas, kaj vi pe phuv shaj sovas, thaj tates pekel o kham.

Detehara le Khamesa ushtyasas, thaj kothe inkreasas amaro muj le Khameske, thaj kade pekela pe amende o sunto Kham, sar pe chiriklya.

Kana ande amende nakhadam thaj pherdyilam kathar o mur, majdur gelam. Feri dikhelas pala amende o Kham sako detehara kamaimasa pe amende assalas. Vi ame zurales kamasas le Khames, ke anda lesko assaibe zorr lam. Kado vi

zhanlas o Kham, ke aba vi atunchi zurales, phuro sas, thaj karing amende le phure godyavera-j.

– Pe soste avlas lasho kado amenge? – pushlam la phura drabarovica.

– Chi na chi zhanav – gindijaspe o Kham. Hajkam anda kodo ke man naj shavore.

O Kham tele unzhas, kaj le rom, haj savoran shukares pe kaleste makhlas andre. Chi zhanasas so te keras andej bari lossh ke kasave shukara kerdyilam. De amari lossh na butaig inkerdas, ke le manusha, xolyajle pe amende, thaj rovlyasa nashade amen.

– Drago skumpo Kham! – Kade das duma muro baro papo kaj o Kham.

– Ova mishto avlas amenge tyo grizhipe, kamipe. Ame losshasa avesa tye shavora, te makhes ame andre pe shukar kaleste. Atunchi le manusha aba dural opre pinzharena amen, thaj zhanena ke ame tye shavora sam. Kaj e vatra kaj phabolas e jag, pahosajlas le mosura, le manusha, tele sheresa, ando lazhavo, ashunenas le phureske paramichi.

Atunchi o Kham nasulipe kerdas tumenca – das duma jekh deshe bershengo shavoro.

– Ova, ova muro shavoro! O Kham nashtig zhanglas, ke o barimo phutyaripe, soske xolya anel angle anda jilo.

Andakade phiras e lyume ame rom, ke te ashasas pe jekh than, atunchi tele trubujas te phenas pa amari rang, so vi amari slobodipe si jokharsa.

(Zvoro: www.kethanodrom.hu; Boldas: Rostás-Farkas György;

Perdal iskirisardas: Lakatos Szilvia)

Plajbasesko agor

Kana rakhadyilom atunchi aba o maripe zhikaj o mashkar phirelas ando rat. Mashkar le manusha feri cerra zhene zhanenas te roven-, ke e dar mudardas le asva. Muro dad, papo, haj muro nyamo brigasle gilyanca rovlyarenas e Resti anaveska kirchimake manushen – pe muri bibax – ke lengo durutnipe: shutas somno pe muro trajo. Varikana pala dopash chaso rakhadyilem: trine kili thaj shov-varadesh deki somas – so na cini butyi sas ande kodi vrama, ke le rom majbutivar feri ande penge sune chajiline. Kaj le dulmutane lavutarengo rom dulmutano tyako sas, ke le maj anglunes rakhadyinde shavoreske lavutaki rolyi denas ande lesko vast – o shavoro e rolyi te na shudelas, atunchi kodo le trajimaske manushengo somno sas.

Muri chorri lashi dej perdal phirdas sa le romengo kher, anda kodi ke shaj ke rakhel mange jekh korkori ashilinda lavutaki rolyi. Le Dela haj le biuzhe chi zhutisarde lake. Aba ande bari briga le benges akhardas te zhutil lake, pesko dyi te del leske anda lavutaki rolyi. Mura mamijaki mosura sar robos phandadas ande peste e cine plajbasa, so pe felyas-trako agor bisterde, voj ande muro vast das la. Zhikaj o kaver dyes ando muro vast xutyilos la.

Muri mami kade kethane zhanelas te cirdel pes, ke chi e majtromani xolyi chi zhanelas te azbal la. Vi sas anda soste, ke khere aviline le mursh, jekh piko gindinaspe, de pala kodi perdal hatyarde, ke anda kado shavoro chi avla lavutari, ke o trajo na kade kamlas. Muro dad bara krisako manush sas, kaver kamlas sar o trajo shinadas mange andre iskirisardas man pe dervenake chasuri. Pe leski bida, ke le love, so das pel chasuri, pe sa guglimata kindem.

Pa plajbaso muri dej kodi gindisardas ke kenyvari avla anda mande. Palaj oxto klassuri: ando „közgazdasági technikum” trubusardas te phirav, so duj thaj dopash bersh vi phirdom.

Pala kodi phenenas mange: anda tute chi avla khanchi. Ke khatikaj chi rakhlom muro than, maj kaver falo trubusardas te kerav te alosarav kodol butya save sikavenas o drom ande muro trajo. Le perdal trajisarde trabengo racionalisho opre pinzharipe jekh dyes pe iskiripe das man, haj pe kodo dyes opre slobodisajlas muro dyi.

(Zvoro: www.oktatas.hu)

években nemcsak civilizáló-
dást, a társadalmi munka-
megosztásba való beillesz-
kedést, hanem kulturális el-
sívárosodást is hozott. A ma-
gyarországi cigányság, hogy
az életforma váltásának eb-
ben a krízisekkel terhes, új
korszakában kifejezze a ma-
ga vágyait, eszmélését, hogy
hírt adhasson belső világá-
ról, megszülte a maga érte-
lmiségét, s ezen belül költőit,
íróit, előadóművészeit és
képzőművészeit.

A cigány népi képzőmű-
vészek műveiben néprajzi
szempontból is hitelesen és
egyben varázslatos képi ere-
detiséggel és érzelmgaz-
dagsággal tükröződik az im-
már múltba tűnt hagyomá-
nyos cigányéletforma. Nem

gyakoroltak is valamilyen
cigány népi mesterséget.
Kun Pál családja több nem-
zedékre visszamenően fű-
részkészítéssel, bádogos
munkával foglalkozott, s
gyermekként ő maga is se-
gítségére volt apjának az
edényfoltozásban, tanúja
volt az „erelésnek”, a lópat-
kolásnak. *Kosztics László*
faszobrai felidéznek a pásztor
nagyapát, a mesterségeket, a
cigány és magyar nép neves
személyiségeit, emellett a
roma népi vallásosságot tük-
röző Krisztusokat, szenteket
és madonnákat is farag.
Ráczné Kalányos Gyöngyi
egész sorozatot szentelt a
hagyományos beás mester-
ségek felidezésére, a teknő-
vájók, a vályogvetők, a ván-

bancné Milák Brigitta. A
népi hiedelemvilág szug-
gesszív megjelenítője *Ba-
logh Balázs András*, egy-
szerre nyújtva a valóságos
életet minden nyomorúságá-
val és a képzelt világot a lélek belső sejtéseivel és
riadalmaival (Nekik nem kel
fel már a nap, Vándorma-
dár). A gyermekrajz közvet-
lenségével és a felnőtt ember
tapasztalatával alakítja kife-
jező erejű képeit *Oláh Jolán*.
Portrék, életképek, szokás-
ábrázolások egyaránt megje-
lennek képein, s a szóval ki-
mondhatatlan a tudattalanba
is gyökeret eresztő szoron-
gás és félelem is (Az üldö-
zet). A cigány alkotók mun-
kásságában magától értetődő
természetességgel tükröz-
dik a legmaibb ma is.

A hivatásos cigány képző-
művészek műveiben kisebb
szerepet játszik a hagyomá-
nyos roma életforma és a
szokásábrázolás. Erre is van
azonban kiemelkedő példa,
így Szentandrassy István
Cigány Mesterségek című
sorozata. A hivatásos roma
képzőművészek műveiben a
cigány kulturális hagyomá-
ny és világkép áttételese-
bben jut kifejezésre. E ha-
gyomány és egyben a ci-
gányság történetének miti-
kus magasságba emelt al-
kotása, Péli Tamásnak a
Tiszadobi Gyermekváros-
ban látható több mint negy-
ven négyzetméteres pannó-
ja, a Születés.

A magyarországi cigány
képzőművészetben – a na-
ivban és a hivatásosban
egaránt- rendkívül erősen
megnyilatkozik az etnikai
karakter. (Ez igaz lehet még
abban az esetben is, amikor
az alkotó a kép témaválasz-
tásakor nem a cigány hagyomá-
nyokból merít, mint pél-
dául, *Túró Zoltán*.) Nem
csupán a témaválasztásban,
hanem a képzeletvilágban és
a színfantáziában is. A fel-
fokozott erejű, kontrasztos
színkompozíció, a hideg-
meleg színek drámai, moz-

galmas egymással való fele-
selése hitelesen és szuggesz-
tíven tükrözi a roma karak-
tert. Olyannyira, hogy egy-
egy cigány alkotó által fes-

csupán az idős festők és fa-
faragók alkotásaiban, hanem
a közép és fiatal generáció-
hoz tartozó alkotók művein
is. Az idős mesterek kö-
zül még többen a részesei
voltak a hagyományos élet-
formának, sőt néhányan

dormuzsikusok bemutatá-
sára. A hagyományos ci-
gányéletforma elevenedik
meg *Orsós Teréz*nek a Ló-
kupecok a lóvásáron és a
Kártyavető című képein.
Megdöböntő erővel ábrá-
zolja a régi élet képeit *La-*

tett képről akkor is érezhető,
hogy roma készítette, ha
nincs aláírva a neve. Vonat-
kozik mindez a fantázia
szabadságára, mesterségére,
a bizarr, fantasztikus motí-
vumok kedvelésére is. Eb-
ben a vonatkozásban a ma-
gyarországi cigány művé-
szek munkáiban többnyire
nagyobb eredetiség nyilat-
kozik meg, mint nyugat-eu-
rópai társaik képein, akiknek
zöme a kelet európaiaknál
jobban bekapcsolódik az il-
lető ország művészeti irány-
zatainak valamelyikébe, for-
ma- és színvilágában jobban
rokonul az őt körülvevő kor-
társ művészettel.

Kerekgyártó István

Forrás: Romanológia-Ciganológia

Szerk.: Forray R. Katalin

Dialóg Campus Kiadó - Budapest-

Pécs, 2000

235-237

Fotók: LD archívum

A sasfiú meséje (1. rész)

Egyszer volt egy király. S annak nem volt egyetlen gyermeke sem. Hát ez olyan hatalmas király volt, hogy amit csak kiköpött a száján, annak már úgy is kellett lennie. De nagy vadász volt! Egész nap csak az erdőket bújta, huszonnégy órában csak egyszer ment haza. Egyszer, ahogy hazaér, hát a felesége mutatja a sürgönyt: menni kell neki a nagygyűlésbe, meg van oda híva.

– Na, édes fiam – mondja a feleségének –, pakolj fel az útra, mert tudod jól, hetek telnek el, míg odaérek.

Neki is fog a felesége, csomagol, a kocsí már előállt. Ő elbúcsúzik a feleségétől, s menyen. Amikor odaért, a királyok már mind össze voltak gyűlve, csak az ő helye volt még üres.

– Adjon Isten jó napot, királyok!

– Adjon Isten, felséges királyatyám! Maga a legfejesebb köztünk, s minek kell várjunk maga után?!

– Hát, tudjátok jól, hogy én milyen messze lakom.

– Mindjárt megnyitják a gyűlést.

S akkor azt mondja a többi király:

– Tik, királyok, ez a mű felesünk megtalál halni, s még a sincs, kire hagyja azt a nagy birtokot, s a nagy vagyont. Se testvére, se rokonja, se gyereke.

– Elég szegény, hogy bár egy gyereket nem szült neki a felesége.

Akkor a király szegényletében, még azt se mondta a többieknek: „viszontlátásra”, csak a kilincsre tette a kezét, leszegte a fejét és eltűnt onnét.

Ő, ahogy hazajött, be sem ment a feleségéhez, csak egyenesen a szobájába, s nekiállott dolgozni: hogy már most mit tudjon ő csinálni. Hogy is válhatna ő el a feleségétől.

A felesége mind várja-várja. Egyszer kimegy, és kintről benéz az ablakon. S látja az urát: „Istenem! Hát ez vajon mikor jöhetett haza? Hát ilyet még nem tett. Hogy hozzám be sem

jött. Valami nagy baja kell, hogy legyen! Biztosan háborút indítanak, vagy valami más baja kell, hogy legyen. De lesz, ami lesz. Én bemegyek hozzá, lássuk, mi a baja!” Bekopogtat hozzá, s benyit.

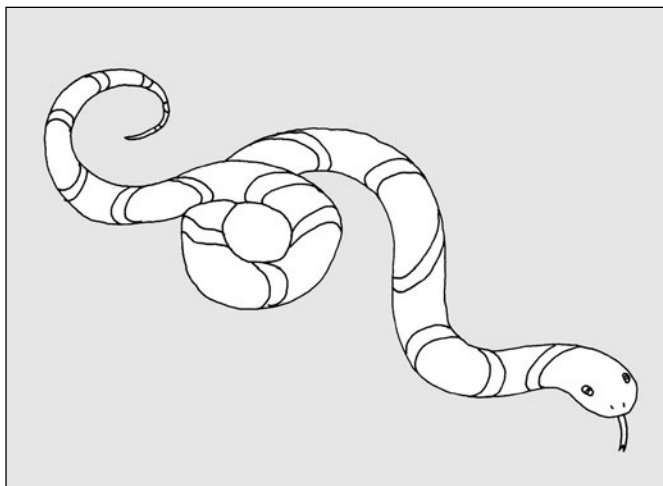
– Jó napot, kedves uram!

Az nem köszön vissza neki, csak azt mondja:

– Mántul nekem nem vagy a feleségem.

– Há’, hogy-hogy?

– Azért, mert ha te tudnád, hogy én milyen szegényt vallottam. S igazuk is van! Mert amiatt, hogy te nem tudtál

gyereket csinálni, olyan nagy szegényt ettem. Ha meghasadt volna a föld, a föld alá bújtam volna szegyenemben. Hanem vedd tudomásul: adok neked huszonnégy órai gondolkodási időt. Ha te nekem huszonnégy óra alatt nem szülsz egy gyermeket vagy leánykát, tudd meg, ahol megkaplak, ott lölek főbe.

Azzal a király veszi magát, s el is tűnik otthonról. A királyné pedig neki-kezd sírni, nem tudja, hogy mit csináljon. Hát, egyszer arra jár Szent Péter, s bekopogtat a királynéhoz:

– Adjon Isten jó estét, kedves királyasszony!

– Adjon Isten, kedves öregapám!

– Hát, miért sír maga, királyné?

– Ó Istenem! Hogyne sírnék, mikor né, mit mondott nekem az uram.

– Csak ez a baj? Feküdjön le nyugodtan, ne is törődjön semmivel!

Már ezzel a királyné elméjét elfordította a búsulástól. Elaludt. Azt álmodta, hogy az öreg hagyott neki egy magzatot, és ő állapotos maradt. Reggel, mikor felelt, már alig tudott mozogni.

S mind azt kiabálta:

– Jaj Istenem! Mindjárt meghalok!

Meglátja a király. Hát, nem tudta, hogy ölelje, hogy csókolja, mikor olyan vastagon látta.

– Jaj, mindjárt meghalok! Fogj be a hintóba, s menj a bábasszony után s a doktor után!

A király persze örömbbe mindjárt ment, s parancsba adta, hogy fogjanak be. S elment a bába után. Persze frajlák maradtak ott a királyné mellett. Egy királyné mellett, hogyné!

Meg is született a gyermek. De ők nem figyelték meg, hogy a gyermek úgy született: egy kicsi kígyóval a hóna alatt. Ezt nem vette észre senki. Felvitték egy szobába, ott letették, s mentek megint fel, hogy füröszsék meg. De biza, amikor be akartak nyitni, az ajtó zárva volt. Magától záródott be az ajtó.

Csak jön a király, bemegy a feleségéhez:

– Na, megjöttek?

– Meg.

Nagy örömben a király még többet adott nekik. Nagy örömet elmennek ezek a doktorok meg a bábasszony. S akkor a király, azt mondja a feleségének:

– Na, édes fiam, mit szültél?

– Jaj, fiam, de bolond vagy. Hát én láttam? Én, a nagy kintől! Kérdezd meg a frajláktól, ne tőlem! Mert én nem láttam semmit!

Odahívadják a lányokat:

– Na, lányok, hát mi lett: fiú vagy lány?

– Királyatyám – mondja az egyik –, én amikor felvittem, meg se néztem, hogy fiú vagy lány. Lettem a bölcsőbe, s mikor lementem, hogy vigyek a feresztővizet, nem tudtam bemenni, mert

e volt zárva. Úgy, hogy oda bé nem mehet senki.

– Hát ez igaz?

– Igaz!

Na, már bele kellett győzködni, hogy oda bé nem mehet senki. De egyszer azt mondja mégis a királynak a felesége:

– Te, most éppen nyolc óra van. Vedd a tálcát, tégy rá kávé is kiflit, s menj, kopogtassál. Háthogyha mégis béengednek. Ki tudja, szülője vagy, háthogyha bebocsát.

– Jól is mondod fiam.

Veszi a király a tálcát s kávéval meg a kiflivel, s megy, bekopogtat. Persze, már mikor felfelé ment, a kigyó megsúgja:

– Jön apád! Milyen színben hagyod magad?

– Én? Mikor bejön, és engem meglát, a tálcát ejtse le a kezéből, s háromszor törje ki a nyavalya. S amikor felébred az ájulásból, azt se tudja, hol kapja el az ajtót.

Kopogtat a király. Az ajtó magától kinyílik. A fiúból egy olyan csúnya állat lett, hogy a király amikor rávetette a szemét, a tálcát kiejtette a keziből, s háromszor törte ki a nyavalya ijedtségében. Amikor felébredt, még a sapkáját sem találta meg, s azt sem tudta, merre van az ajtó, hogy elszaladjon,

Kérdi a feleségei.

– Na, mi az, fiam?

– Ó, menj el! – azt mondja. – Bár ne mentem volna sehova!

– Hát, miért?

– Hát, én nem tudom mit szültél, egy nagy csodát. Az olyan fekete volt, mint az üstnek a feneke. S akkora két szeme volt, mint két malomkő. Azt, aki meglátja, a nyavalya egyből kitöri.

– Hát, te akartad! Hogy csináljak neked gyermeket, vagy leányt. Különböztél megöltél volna.

– Na, most ha kitudódik, hogy nekem milyen fiam van! Hát az egész világ csudájára jár majd, s mindenkit kitör a nyavalya, ha meglátja. De hallgass ide, fiam! Nehogy meg merd tenni, hogy megnézzed, mert a te szíved gyengébb, mint az enyém, mert te fehérkép vagy. Ki is hasad a szíved.

– Hásztán már kihasad, ha nem: én ontottam a vérem érte, csak az enyém!

– A te bajod! Én nem törődök véle!

Nahát az anyja veszi az ebédet, és megy. De már a kigyó meg is súgta:

Jön anyád! Milyen képben mutatkozol?

– Nacsak! Anyámat nem fogom megijeszteni. Mert apám gonosz volt: ha engem anyám nem szül meg, hát fejbe verte volna. Úgy érdemli meg apám!

Amikor az anyja kopogtat, s be megy, persze olyan gyönyörű fiúvá vált, hogy az egész világon olyan szép és gyönyörű nem létezett, mint ő.

Az anyja mindjárt a térdre ültette, s csókolta, csókolta, nem tudott mit csinálni örömből. Csak úgy három-négy óra után jött csak el a királyné a fiától. Már a király azt is hitte, hogy meg is van halva a felesége. Kihasadt a szíve.

Azt mondja akkor a fiú az anyjának:

– Hallgass ide, szívem! Engemet, ha elárulsz az apámnak, hogy én milyen vagyok, többet egy percig háznál nem ülek. Mert én eltűnök. Láttál engem, hogy milyen vagyok. De engemet ne dicsérjél! Hagyd úgy, ahogy hiszik, ne járjon el a szád.

– Nem szólok, fiam! Senkinek semmit.

Ezzel elment. Mikor a király meglátja a feleséget:

– Na, mi van?

– Ó, édes fiam, azért ültem annyit, megcsudáltam, hogy milyen csúnya.

– S nem rontott ki a nyavalya?

– Dehogynem! Engem is kiontott, de nekem nem fájt, mert én ontottam érte a vérem. Csak azért megcsudáltam, hogy milyen csúnya.

– Na, jól van!

Egyszer azt mondja a király a feleségének:

– Te! Maholnap betöltötte a hét évet. S kéne, jártassuk az iskolába. De hogy jártassuk ilyen csúnyán? Hanem másként csináljuk. A kocsit ablakát, amibe visszük, befeketítjük, oda őt bezárjuk, s úgy viszem fel minden nap a főtanárhoz. Ott hagyjuk, hogy tanítsa. De ne maradjon el az iskolától, még ha csúnya is.

– Hát, csináld, ahogy akarsz. Férfi vagy, rendezd!

Kiadja a király parancsba a szolgálóknak, hogy menjen fel, és mondja meg a királyfinak: reggelre öltözzön fel, s legyen készen, hogy vigyék az iskolába.

Menyen a leány, s megmondja. Azt feleli erre a fiú:

– Mondd meg édesapámnak, hogy én nem vagyok sem disznópásztor, sem kocsisa. Én királyfi vagyok. Azt hiszem, megérdemlem, hogy a rezesbandát tegye oda az ablakom alá, hogy engemet muzsikáltasson hattól egészen nyolcig. Akkor fogok lemenni, addig nem!

Visszajön a frajla, s panasolja a királynak, hogy mit mondott a királyfi.

– Hallod-e te, mit mond a fiad? Hát, ha én odateszem a rezesbandát, hogy muzsikáltassa, hát, ide annyi királyleány, királyfi fog gyűlni, mint a fűszál. Mert az tudnivaló, ha a rezesbanda szól, akkor érkezik a királyfi vagy királylány. S akkor aztán már nem árulhatunk zsákbamacskát, mert a körme kilátszik. Egyszer csak kitudódik, hogy fiút szültél. Akármilyen csúnya, csak királyfi.

– Hát, nem bánom! Menj, frajla, add ki parancsba, hogy a rezesbanda reggel hatkor jelentkezzen a királyfi ablaka alatt, s egész nyolcig muzsikáljon.

El is ment a frajla, s kiadta a parancsot. Reggel készül a rezesbanda. Nekifog az ablaka alatt, s húzza egész nyolcig.

A fiú felébredt. Azt mondja neki a kicsi kigyó:

– Na, kedves gazdám! Engem kiveszel, s ideteszel a párnád alá!

– És te mivel fogsz élni?

– Én a zsiromból. Amíg nem tőted bé a húsz évet, többet velem nem beszélsz.

– Jól van!

Letette akkor a kicsi kigyót a párna alá, és kinyitotta az ajtót. Kiment. De már az apja elbűjt, hogy ne álljon szembe vele, s nehogy kirontsa a nyavalya. Ha megint olyan csúnyán jön le. Ő mind csak azt figyelte, hogy az emberek mikor esnek le ijedtükben, mikor töri ki őket a nyavalya.

De mikor a fiú lejött! Az egész világ tátott szájjal bámult. Mert az a fiú, vagy micsoda? Olyan gyönyörűt nem láttak soha életükben!

Ekkor a király odatekint, s látja.

Nagy Olga – Villási, a táltosfiú

Mezőbándi, szucsági és mérai cigány népmesék

MTA Néprajzi Kutatóintézet Bp. 1996
21-38. oldal

– folytatjuk –

Romano artistiko festivalo andej Budapesta

Le shavore dikhen e lyumaki glinda (TV-vo). O Máté cipil peske dadeske:

– Tata! Tata! Av sidyar ando romano magazino

andre phende, hoj avla jekh baro romano artistiko festivalo.

– Zhav aba! Kanak avla?

– Av, shun ke pale andre phenna!

– Kathe som aba.

E Horvath Eszter phenel o programo ando romano magazino.

– Ando kaver kurko savatone jekh baro romano artistiko festivalo avla ando 19 chasonde. Pel trin thana avla programo. Ando Romano Muzeumo avriashadipe avla mas- kar le but, amare artistonge butya kon makhen: O Szent- andrássy István, o Túró Zoltán, o Dilinkó Gábor, o Fer- kovics József, o Kökény Róbert, e Milák Brigitta,... kasht- esko artisto...: o Kosztics László. Lesko than: Shuka- rartipesko Muzeumo, Bp. VI. krujo / krujalipe, Herosongo placco. O avriashadipe shaj dikhen zhi kathar o savato desh chasondar, zhi jekh kurko. O bileto, kothe pe thaneste shaj kinen.

O kaver baro programo ando Romano Teatro avla. Kon kado programo alosarla, „E Eszter” anavesko kotor dikhla, andej dujvar shtarvardesh minuti. Kado kotor aba sas andej

Amerika andresikadime, sakoneske phenav, hoj te dikhen les. Le startuipie ando deshinja chasongo lelpes.

Haj kon bashajipe kamel te shunel, atunchi te zhal po Almássy placco. Kathar o oxto chasura koncerturi avna. Opre ushtavel: o Szakcsi Lakatos Béla thaj o Nyevo Roma- no Dzheso, e Kalyi Jag, e Romanyi Rota, o Szalai Antal thaj leski banda, akharde artisturi: Sabbathsong, thaj inke but sakon avera. O programo zhi detehara ko shtar chasura ink- rela. T’aven baxtale!

– Sosko mishto avla! Pe sako programo kamos te zhav! – phenel o Máté.

– Thaj kodo sar zhanesa te keres? – pushel lesko dad.

– Chi zhanav, de sako programo kaso lasho-j, hoj o ma- nush pe sogodeste kamlas te zhal.

– Vi me kade gindinav Máté! Sima jekh lasho gindo! Savatone anglo mizmeri zhas te dikhas o avriashadipe, pala- kodi dikhas o kotor, palakodi ame te kamas, tu Máté, tyi dej, thaj me zhas po koncerto. Pel shavore inke losaren le phure, de maj anglal vorbinav lenca. Mishto avla kade?

– Mishto Tata! Kade bares mishto avla! Tu san o legmaj lasho dad pe lyuma!

(Zvoro: www.oktatas.hu Perdal iskirisardas: Lakatos Szilvia)

Sar kheldas o Eulenspiegelo po shelo?

Sas kaj nas, trajilas jokhar ando Nyamcicko Them na dur kathar Braunschweiga ’ekh chorro, ba zurales godyaver shavo. Khonik chi zhanel, ke kado raklo trajilas vaj na pej kadi lyuma, vi mange kade phendas muro papo, kon vi kathar pesko papo shundas – phenel kadi paramicha ’ekh phuro rom le cine shavorenge po romano telepo, pej vulica ando shanco, tela ’ekh zurales bare thaj phure akhoreske kashteski ushalyin.

O Eulenspiegelo chi kamlas te sityol, nas lasho raklo, nasles khanchi butyi. Feri leski horri dej gelas andel forura, te rodel butyi. Lako shavo feri ando praxo beshlas thaj ’ekh khanchesko shavo sas. Voj feri le articki fajlas te kerel mish- to, sar shelesko khelipe. Kado kerdas sakko dyes pe peske kheresko opralunipe. Kana mishto kheldas aba po shelo, avri cirdas ’ekh shelo kathar peska dako kher opral po folyovo zhikaj le kavre kheresko horno.

Akanak phirkerdas po shelo, thaj but zhene chudisarde- les, ke zurales lasho sas. Kana leski dej sama las le shaves, kothe gelas ko shelo thaj tele shindasles. Kade o raklo tele pelas pa o shelo vorta ando paji, thaj kindyilas, ba chi kam- las te phenel khanchi. Sakon avri assajle thaj kushleles. O Eulenspiegelo gindisardas ande peste, jokhar palpale del lenge kadi. Jekh kaver dyes pale kheldas po shelo. ’Ekh bari shipka sas pe lesko shero thaj rangasle gada, thaj ’ekh lungo rovlyi sas leste, kadalasa zhutisardas peske opre po shelo, te

na perel tele. Le manusha, kon tele kethane kidepe te dikhen, sar khelel o raklo opre po shelo. Shukar primavarako dyes sas, le chiriklya shukares gilyabenas thaj le manushen lashi voja sas. Mizmeri sas, kana po shelo ushtyadas o Eulens- piegelo anda kodi, te na pekel o kham ande leske jakha. Akanak manglas tele pa sakko manushenge chache punre le papuchi. Kana dosta papuchi sas leste, po shelo phanglas savorazhenenge papuchi.

Kana sakon opre dikhlas pe leste, kade cipindas:

– Akanak sakon te alosarel avri peske papuchi andal butende! Thaj tele shudas le papuchi. Sakon kaj le papuchi nashlas, majsigo te rakhel peske. Ba kado dyelo zurales pharo sas lenge. Le manusha le nasul papuchi line avri andal but, lepe te marenpe, ke sakon sidyarlas. But vrama rodine le papuchi thaj o raklo kothe beshlas opre po shelo thaj zurales avri assajlasle.

Kana leski dej khere avilas andaj butyi, dikhlas le manushen angla pesko kher, sar xanpe. Kana zhanglas, ke lako shavo pale so kerdas, shilavasa kamlas te marel peske shaves. O raklo majsigo sas, perdal sas pe ehta granyici thaj but vrama ch’avilas palpale.

– Anda kodo phendem tumenge kadi paramicha, te si- tyon anda late, te na aven tume kasave tumara dasa!

(Zvoro: Hegyi Ildikó: Lovári/cigány írásbeli feladatok középfokú nyelvvizsgáló. Dávid Kiadó, Kaposvár, 2009. 32.rig)

Európai uniós és újságírói szakmai program fiatal roma újságíróknak

Roma újságírók jelentkezhetnek **2012. február 13-ig** arra a hat hónapos szakmai programra, amelynek során az Európai Unióról és a társadalmi integrációról szereznek alapos ismereteket, emellett pedig országos és regionális szerkesztőségekben dolgozhatnak. Az Európai Bizottság, a Külügyminisztérium és az Európai Parlament kezdeményezésére indított, az Európai Unió által finanszírozott projekt célja, hogy bemutassa a romák társadalmi integrációját, a roma kultúrát és hozzájárulását a nemzeti kultúra egészéhez; elősegítse e témák hangsúlyosabb megjelenését a médiában; valamint támogassa egy európai uniós ügyekben tájékozott, a társadalmi felzárkóztatást ismerő és hitelesen közvetítő roma újságírói közösség megerősödését.

A projekt megvalósítója a Független Médiaközpont, amely ezúton pályázatot hirdet roma újságírók és médiaszakos hallgatók számára a **2012. március 1-től–2012. augusztus 31-ig tartó** programban való részvételre.

A programról:

A Független Médiaközpont összesen 100 órás felkészítést tart 10 résztvevőnek a program hat hónapja alatt Budapesten. E foglalkozások tematikája átfogja az Európai Unióval kapcsolatos, és újságírói szempontból fontos ismereteket; az uniós roma stratégiát és az ehhez illeszkedő magyarországi roma stratégiát, a társadalmi integráció kiemelt területeit. Külön előadás-sorozat foglalkozik majd a roma kultúrával, történettel és a releváns kutatásokkal, a média és a roma újságírók szerepével. A résztvevők ezen kívül a közélet és a kultúra neves képviselőivel találkoznak, ellátogatnak intézményekhez, civil szervezetekhez, valamint egy-egy témát áttekintő kerekasztal-beszélgetéseken vesznek részt.

A program kiemelten gyakorlatközpontú. A foglalkozásokkal párhuzamosan a résztvevők heti 16 órás gyakorlaton vesznek részt az országos és a regionális média szerkesztőségeiben, ahol híreket, tudósításokat, interjúkat és riportokat készítenek újságíró és szerkesztő mentorok irányításával. A Független Médiaközpont gondoskodik arról, hogy a résztvevők a szervezett csoportos gyakorlatok és rendszeres szakértői konzultációk formájában újságírói munkájukhoz szakmai segítséget kapjanak.

A program időtartama alatt a résztvevők kisebb összegű hozzájárulásban részesülnek. A vidéki újságírók heti egyszeri

ri hazautazási, valamint budapesti szállásköltségeit a projekt finanszírozza.

Kiket várunk a programba?

A programra 18 és 30 év közötti roma fiatal jelentkezhet, aki

- részesült újságíróképzésben és/vagy
- legalább egy hónapig dolgozott újságíróként szerkesztőségben (rádió/televízió/nyomtatott sajtó/online kiadvány);
- az Európai Unióról vannak alapismeretei;
- elkötelezett a program céljai iránt.

A jelentkezéskor benyújtandó dokumentumok:

- érettségi bizonyítvány vagy a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló okirat;
- szakmai önéletrajz;
- motivációs levél (max. 1 oldal – kiemelve az újságírással kapcsolatos célokat, háttérrel és tanulmányokat, az Európai Unióval összefüggő érdeklődési körét, tapasztalatait);
- legalább egy publikált újságírói munka bármely témakörben, műfajban és közlési formában (írás/televíziós-/rádiós/fotós anyag).

A résztvevők kiválasztása két fordulóban történik. Az első fordulóban a benyújtott anyagok formai és szakmai értékelése történik – a második fordulóra meghívást a kiírási feltételeknek megfelelő jelöltek kapnak. A második fordulóban (2012. február 20.) kerül sor a közéleti, európai uniós és médiaismereteket felmérő teszt megírására, valamint egy rövid beszélgetésre.

Pályázni kizárólag írásban lehet a mellékelt jelentkezési lap és a benyújtandó dokumentumok beküldésével e-mailen – cij@cij.hu – vagy postai úton eljuttatott levélben.

Cím:

Független Médiaközpont, 1088 Budapest, Vas u. 6. 1/5.

Jelentkezési határidő: 2012. február 13. (hétfő)

A jelentkezéssel kapcsolatban bővebb információ kérhető:

Telefon: +36-1-317-5448,

E-mail: cij@cij.hu <http://www.cij.hu/>

„ÉLMÉNY EGYÜTT” Nagycsaládosok részére

Pályázók köre:

Azon belföldi illetőségű magánszemély, aki munkavállalónak minősül és a pályázat beadását megelőző hónapban

teljes munkaidős munkaviszonnyal rendelkezett, valamint akinek a családjában a pályázat beadását megelőző hónapban az egy főre jutó jövedelem a nettó 100 000 Ft-ot nem haladta meg, továbbá három vagy több – 18. életévüket a pályázat

benyújtásának napjáig be nem töltött – gyermeket nevel saját háztartásában, akik után jogosultak családi pótlékra, valamint aki a fenti adatokat munkáltatói igazolással igazolni tudja. A pályázat keretében egy adatlapon egy fő pályázhat.

A kérelem benyújtásának kötelező melléklete:

Munkáltatói igazolás, továbbá nyilatkozat a család egy főre jutó havi nettó jövedelméről, amelyek kizárólag az Alapítvány által kiadott formanyomtatványokon nyújthatók be.

Támogatás összege:

A pályázó szülő (munkavállaló) részére 40 000 Ft értékű üdülési szolgáltatást biztosítunk, 10 000 Ft önrész megfizetése mellett. A kérelmezővel együtt igénylő 18 év alatti gyermekek részére az Alapítvány gyermekenként 20 000 Ft értékű üdülési szolgáltatást biztosít, 5000 Ft önrész megfizetése esetén.

Általános pályázati feltételek:

A pályázatok kizárólag az előírt „PÁLYÁZATI ADATLAP 2011.” formanyomtatványon vagy annak másolatán nyújthatók be. Az egyes pályázati kiírások szövege, valamint a pályázat benyújtásához szükséges adatlap

<http://www.erzsebetprogram.hu> honlapról letölthető.

A pályázatot a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítványhoz postai úton kell eljuttatni.

Cím: **Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány**
1590 Budapest, Pf. 11.

A pályázat benyújtási határideje: 2012. január 16.–2012. február 29.

A támogatás elnyerésére vonatkozó feltételek a pályázati keretösszeg kimerüléséig állnak fenn.

- A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány (továbbiakban Alapítvány) a támogatást névre szóló üdülési szolgáltatásformájában, több választási lehetőséget kínálva állami tulajdonban lévő üdülőkben biztosítja a szociálisan rászorulóknak a kikapcsolódását és pihenését.
- A 2011. évi pályázatok keretében csak azok a személyek részesülhetnek támogatásban, akik 2010-ben nem nyerték el az Alapítvány szociális célú üdülési támogatását.
- Az érvénytelenül beadott pályázatok hiánypótlására, javítására nincs lehetőség.
- A hibásan, hiányosan vagy nem feldolgozható adatokkal kitöltött és/vagy kötelező mellékletek nélküli, illetve határidő után beérkezett pályázatok érvénytelenek.
- Az adatok valóságtartalmát az Alapítvány ellenőrzi.
- A pályázók az elbírálás határidejét követően telefonon - adóazonosító jelük bebillentyűzésével - automata útnak értesülhetnek arról, részesültek-e támogatásban vagy sem.
- A pályázat eredményéről írásos értesítést csak azok kapnak, akik támogatásban részesülnek.
- Az önrészt a pályázó saját költségén, vagy a pályázót támogató szervezet által befizetett alapítványi támogatásként fizetheti meg.
- Ugyanazon személy csak egy pályázat keretében juthat az Alapítvány által biztosított támogatáshoz.
<http://www.erzsebetprogram.hu>

V. ROMA ÉLET FILMPÁLYÁZAT

V. Roma Élet – Közép-európai Dokumentumfilm Fesztivál 2012. március 24. Pályázat rövid dokumentumfilmek küldésére

Felhívásunkkal elsősorban amatőr dokumentumfilmekhez, továbbá a városi tévék, kábeltévék munkatársaihoz, és az országos tévé csatornák filmeseihez, dokumentumfilm alkotóműhelyekhez fordulunk.

Kérjük Önöket, küldjék el azokat a filmjeiket, melyek a cigányság életének eseményével foglalkoznak: örömeivel, bánatával, konfliktusaival, beilleszkedési zavarai, sikereivel, kudarcával, munkaproblémáival, alkotásaival. A filmek mindenképpen dokumentum-jellegűek legyenek (tehát ne játékfilmek). Időtartamuk legalább 4–5 perces és legfeljebb 25–35 perces legyen.

A nemzetközi zsűri előválogatása után kerülnek be a filmek a versenyprogramba, ahol a 20 legjobb film Emléklapot kap. Az öt legjobb filmet fődíjjal jutalmazzuk, emellett a fődíjas alkotások automatikusan részt vesznek a következő, 2013. évi fesztiválon. A zsűri értékelésében elsődleges szempont nem a művészeti tartalom, hanem inkább a valóság hűségese megjelenítése és a tanulságok. (Feltétel, hogy a film ne legyen 5 évnél régebbi!)

Egy alkotóműhely több filmet is nevezhet. Szeretnénk, ha minél több alkotóműhely, minél több filmmel pályázna.

Nevezési díj: nincs

A jelentkezési lapok beküldési határideje:
2012. március 01.

Az alkotások beküldésének határideje:
2012. március. 10.

A jelentkezési lapokat a romalife.docfilms@gmail.com email címre várjuk. Egnél több alkotás nevezése esetén mindegyikhez külön jelentkezési lapot kell kitölteni.

Az alkotásokat digitális formátumban, DVD minőségben; alkotásonként külön lemezre írva; filmenként 2 példányban várjuk a következő postacímre: Azimon Kft. 1301 Budapest, Postafiók 85.

A V. Roma Life – Közép-európai Dokumentumfilm Fesztivál Díjátadója 2012. március 24-én (szombaton) kerül sor Budapesten, előreláthatólag a Bem Art Moziban. A gálán a nyertes filmek is levetítésre kerülnek. A rendezvényen való részvétel mindenki számára ingyenes és média-nyilvános.

„PIHENŐ GONDOSKODÁS”

Szociális, gyermekvédelmi és gyermekjóléti intézmények munkavállalói részére

Pályázók köre:

Azon belföldi illetőségű magánszemély, aki munkavállalónak minősül és a pályázat beadását megelőző hónapban teljes munkaidős munkaviszonnyal rendelkezett, valamint - aki a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 3. sz. melléklete, valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 1–2. sz. melléklete által felsorolt munkakörök valamelyikében foglalkoztatott.

- A pályázat elbírálásánál előnyt élvez az, akinek a pályázat beadását megelőző havi járulékalapot képező bruttó keresete nem haladta meg a 150 000 Ft-ot és más adóköteles jövedelemmel nem rendelkezik.

A pályázat keretében egy adatlapon egy fő pályázhat.

A kérelem benyújtásának kötelező melléklete:

Munkáltatói igazolás, amely kizárólag az Alapítvány által kiadott formanyomtatványon nyújtható be. A nyomtatványon kötelező kitölteni a munkáltató ágazati azonosítóját, valamint a munkavállaló szakképesítését.

Támogatás összege:

A pályázó részére 40 000 Ft értékű üdülési szolgáltatást biztosítunk, 10 000 Ft önrész megfizetése mellett.

Általános pályázati feltételek:

A pályázatok kizárólag az előírt „PÁLYÁZATI ADATLAP 2011.” formanyomtatványon vagy annak másolatán nyújthatók be. Az egyes pályázati kiírások szövege, valamint a pályázat benyújtásához szükséges adatlap a <http://www.erzsebetprogram.hu> honlapról letölthető.

A pályázatot a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítványhoz postai úton kell eljuttatni.

Cím:

Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány
1590 Budapest, Pf. 11.

A pályázat benyújtási határideje:
2012. január 16.–2012. február 29.

A támogatás elnyerésére vonatkozó feltételek a pályázati keretösszeg kimerüléseiig állnak fenn.

- A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány (továbbiakban Alapítvány) a támogatást névre szóló üdülési szolgáltatásformájában, több választási lehetőséget kínálva állami tulajdonban lévő üdülőkben biztosítja a szociálisan rászorulóknak a kapcsolódását és pihenését.
- A 2011. évi pályázatok keretében csak azok a személyek részesülhetnek támogatásban, akik 2010-ben nem nyerték el az Alapítvány szociális célú üdülési támogatását.
- Az érvénytelenül beadott pályázatok hiánypótlására, javítására nincs lehetőség.
- A hibásan, hiányosan vagy nem feldolgozható adatokkal kitöltött és/vagy kötelező mellékletek nélküli, illetve határidő után beérkezett pályázatok érvénytelenek.
- Az adatok valóságtartalmát az Alapítvány ellenőrzi.
- A pályázók az elbírálás határidejét követően telefonon – adóazonosító jelük bebillentyűzésével – automata útján értesülhetnek arról, részesültek-e támogatásban vagy sem.
- A pályázat eredményéről írásos értesítést csak azok kapnak, akik támogatásban részesülnek.
- Az önrészt a pályázó saját költségén, vagy a pályázót támogató szervezet által befizetett alapítványi támogatásként fizetheti meg.
- Ugyanazon személy csak egy pályázat keretében juthat az Alapítvány által biztosított támogatáshoz. <http://www.erzsebetprogram.hu>

OLVASSUNK MAGUNKRÓL!

Kedves Olvasóink!

Ezúton is szeretnénk megköszönni érdeklődésüket lapunk iránt. Örömmel tapasztaljuk, hogy olvasó körünk folyamatosan bővül, s lapunkat egyre többen olvassák honlapunkon (www.ldromalap.hu) keresztül is.

A nagy érdeklődésre való tekintettel új kezdeményezést indítunk **Olvassunk magunkról!** címmel.

- Szeretné megismertetni települése hagyományait másokkal is?
- Ismer szakmai és regionális összefogást, a szervezetek közötti együttműködés kialakítását szolgáló modellértékű programokat?
- Kulturális programon vett részt és jól érezte magát?
- Példaképként tekint valakire, aki életpályájával mások számára is minta lehet?

Fesztivál, falunap, képzési program, szakmai együttműködés?

Írjon róla, hogy mások is megtudják!

Várjuk olvasóink írásait a településükön, a megyéjükben, a régióban történő eseményekről!

Leveleiket, fényképeiket várjuk szerkesztőségünk címére:
5000 Szolnok, Aranka u. 3.

A Szerkesztőség

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot
..... példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Címe:

Előfizetési díj
egy évre: 3600,- Ft,
fél évre: 1800,- Ft,
negyedévre: 900,- Ft

*A megrendelőlapot és az előfizetési díjat
a szerkesztőség címére kérjük eljuttatni:*

5000 Szolnok, Aranka u. 3.

Telefon:

(06) 56/420-110

*Előfizethető rózsaszínű
postai utalványon.*

